

ZALAEGRSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL

✉ 8901 Zalaegerszeg, Kossuth L.u.17-19. ☎ 92/502-106, fax: 92/311-474
Email: mayor@ph.zalaegerszeg.hu

.....napirendi pont

ELŐTERJESZTÉS

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése
2016. június 16-i ülésére

Tárgy: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója [2016-2019.]

Előterjesztő:

Balaicz Zoltán
polgármester

Készítette:

Humánigazgatási Osztály
Zimborás Béla osztályvezető-helyettes
Hutnik Eszter intézményfenntartó szakreferens

Egyeztetve:

Zalaegerszegi Gondozási Központtal

Tárgyalta:

Szociális, Lakás és Esélyegyenlőségi Bizottság
Ügyrendi, Jogi és Vagyonynyilatkozatot Ellenőrző Bizottság
Gazdasági Bizottság
Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Tanács
Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Közgyűlésre meghívást kap:

Törvényességi és tartalmi, formai szempontból ellenőrizte:

Önkormányzati Osztály

Tisztelt Közgyűlés!

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése 2012. december 20-i ülésén, a 252/2012 sz. határozatával fogadta el a város 2012-2015. év közötti időszakra szóló idősügyi koncepcióját.

Az idősügyi koncepció – a részletes helyzetelemzés alapján – 4 témacsoportban az alábbi fő célokat tartalmazta:

1. Szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése
2. Az idősök biztonság érzetének erősítése, biztonságának védelme
3. Érdekképviselés és információáramlás elősegítése
4. Az idős ember, mint családi és társadalmi erőforrás, közösségformáló erő

Az egyes célokon, témacsoportokon belül számos kisebb cél, és feladat került megfogalmazásra, amelyek mind az idősök életminőségének javítását, társadalmi megbecsülésük elősegítését, aktivitásuk, személyes részvételük erősítését szolgálják.

Fontosnak tartottuk a program monitoringját, ezért a célok teljesülésének figyelemmel kísérésére érdekében évente beszámoltunk a közgyűlésnek a célok megvalósulásáról és az elvégzett tevékenységekről.

A koncepcióban meghatározott feladatok megvalósítása érdekében az elmúlt 3 évben a közgyűlés **3.550 eFt összegű pénzügyi forrást** is biztosított, melynek felhasználása a városi Idősügyi Tanács hatásköre.

Az elmúlt 3 évben a koncepció céljaihoz igazodóan – a teljesség igénye nélkül – az alábbi programok megvalósítására került sor:

Szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése

- Az önkormányzat 35.000 eFt összegű Európai Unió támogatással valósítja meg TÁMOP-5.4.9-11/1-2012-0043 **„Egymásra hangolva”** című projektjét, melynek keretében a szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése érdekében a Zalaegerszegi Gondozási Központ egykapus információs pontot hozott létre, amely valamennyi a városban elérhető szolgáltatásról, szolgáltatóról és intézményről naprakész információval várja az érintetteket. Az információs pont az indulása óta folyamatosan működik.
- **Szociális Városrehabilitációs Program** részeként az elmúlt esztendőben heti rendszerességgel gyógytorna-foglalkozások indultak a városban.
- A Zalaegerszegi Gondozási Központ két bentlakásos intézményében 2015. január 01. napjától 1 fő főállású gyógytornász az intézményben ellátott idős emberek életminőségének javítása érdekében a rehabilitációhoz és megelőzéshez alkalmazható gyógytorna foglalkozásokat tart.

Az idősök biztonság érzetének erősítése, biztonságának védelme

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata a város idős lakosai biztonságának fokozása érdekében szorosan együttműködik a Zalaegerszegi Rendőrkapitánysággal. A Zala Megyei Rendőr-főkapitányság szakemberei széleskörű együttműködés keretében

- **„Hetvenkedő hatvanasok”** címmel szerveznek évek óta vetélkedőt az idős korosztály részére, kiemelve ezen ellátotti csoport érintettségét. A vetélkedő a tavalyi évben „Generációk vetélkedője” programmá szélesedett ki, ahol idősök és fiatalok az idősök sérelmére elkövetett vagyonvédelemmel és áldozatvédelemmel kapcsolatos kérdésekre kerestek és kaptak választ.

- a 65 plusz program keretein belül személyesen felkeresték az időseket és bűnmegelőzési tanácsokkal látták el őket (trükkös lopások, besurranások, vagyon elleni bűncselekmények), valamint szórólapokat adtak át részükre.
- Bűnmegelőzési előadásokat tartottak az Idős Klubokban és az Idősek Gondozóházában, összesen 10 alkalommal, továbbá lakossági fórumokat tartottak a városrészekben 6 esetben.
- 2015. november hónaptól a „házhöz megyünk” megelőző vagyonvédelmi program keretein belül a rendőrség és az Aegon Biztosító egy képviselője a nyugdíjasok által nagyobb számban felkeresett frekventált helyeken (TESCO, Interspar) megszólította az időseket és vagyonvédelmi tájékoztatót tartottak, illetve szórólapot osztottak.

Érdekképviselés és információáramlás elősegítése

- Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata mellett működő konzultatív, véleményező, javaslattevő testületként működő **Idősügyi Tanács** a 2013-2015 közötti időszakban összesen 12 alkalommal ülésezett.
- Az Idősügyi Tanács üléseinek koordinálása, ügyrendjének összeállítása, az idősügyi civil szervezetekkel történő kapcsolattartás elősegítése, illetőleg az információáramlás megkönnyítése érdekében 2013. évtől a Polgármesteri Hivatal Humánigazgatási Osztályán **1 fő foglalkozik az idősügyi** feladatokkal. Feladatai közé tartozik továbbá, hogy tájékoztassa az idősügyi civil szervezetek vezetőit a pályázati lehetőségekről, különböző előadások meghallgatásának lehetőségéről és a közös programok, rendezvények időpontjáról.
- A koncepcióban meghatározott időssekkel foglalkozó közösségek egymás közötti, valamint az idős emberek közötti információ-áramlásának elősegítése érdekében elkészült **Zalaegerszeg Város Idősügyi Civil Regisztere**, amely azóta is folyamatosan bővül. Minden érdeklődő személy és szervezet számára a város honlapján elérhető a naprakész frissített változata.

Az idős ember, mint családi és társadalmi erőforrás, közösségformáló erő

- A város 2013. évben hagyományteremtő szándékkal, **Idősek Hónapja** rendezvénysorozatot szervezett, mellyel szeretnénk megköszönni az idős embereknek mindazt a szépet és jót, amit városunkért, a közösségért tettek, tesznek. A programok célja a nyugdíjasok életének mozgalmasabbá tétele, színes és tartalmas programok biztosítása. A rendezvények jól szolgálják az idős emberek közötti barátságok alakítását és kapcsolattartást, a generáción belüli szolidaritást.

A rendezvénysorozat idén 4. alkalommal kerül megrendezésre.

A programok évek óta folyamatosan változnak, igazodván az időssek érdeklődési köréhez, elvárásaihoz, kéréseihez. Talán ennek is köszönhető, hogy minden előzetes várakozást felülmúló részvétel és aktivitás mellett kerülnek megrendezésre.

- Az elmúlt időszakban számos önkormányzatunk által megvalósított pályázati projektbe bevonásra kerültek az időssekkel kapcsolatos tevékenységek, így **Szociális Városrehabilitációs Program** részeként az időssek részvételével az alábbi programok valósultak meg:

- Animáció és kézműves műhely.
- Kreativitást fejlesztő közösségi és szabadidős programok.
- Hagyományos ételek egészségesen címmel, olcsó és egészséges ételek főzőtanfolyam.
- Egy hétig tartó prevenciós tábor Szécsisziget községben általános iskolások és időssek részvételével. A tábor ideje alatt művészetterápia, biblioterápia, valamint önismereti csoportfoglalkozások zajlottak.

Az **Egymásra Hangolva** projekt keretében számos, az ellátásra, gondoskodásra szoruló idős ember ellátásával kapcsolatos, gondozásukat segítő programok kerültek megvalósításra.

- Az Idősügyi Konceptió céljaihoz illeszkedve készült el 2013. évben a **Helyi Esélyegyenlőségi Program** (továbbiakban HEP) is, melynek felülvizsgálata a tavalyi évben volt esedékes.

A program egyik fő célcsoportja az időskorú lakosság.

A program az idősök biztonságérzetének erősítése, az egészségmegőrzés, az aktivitás fenntartása és a nyugdíjas szervezetek támogatása területén fogalmaz meg konkrét programokat, valamint tartalmazza az ütemezést, a felelősök és források hozzárendelésével párhuzamosan.

A 2005. évi felülvizsgálat során döntést született arról, hogy a HEP-ben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében **Esélyegyenlőségi Fórum** létrehozása szükséges. Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz igazodóan a terület aktorainak részvételével 5 tematikus munkacsoport jött létre 2016. január 01. napjától, melyek közül az egyik az **Idősök esélyegyenlőségével foglalkozó munkacsoport**. A munkacsoport feladata a fórum tájékoztatása az ülésen felmerült, megvitatott problémákról, azok megoldási javaslatáról, jogyakorlatokról és egyéb a célcsoport esélyegyenlőségét biztosító javaslatokról.

Az élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosítása

Az idősügyi koncepció céljai között szerepel az élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosítása is. A szegregáció csökkentéséhez, az esélyegyenlőség növeléséhez hozzájárul, ha az idős ember lehetőséget kap a még meglévő erőforrásai fejlesztéséhez, új erőforrások elsajátításához, felhasználásához. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása:

- 2015. évben az Országos Nyugdíjas Szabadegyetemi programsorozathoz Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata is csatlakozott. Az önkormányzat biztosította a Szenior Akadémia működésének infrastrukturális feltételeit és anyagilag is támogatja a képzési program megvalósulását Zalaegerszegen.

Az érdeklődők 2015. első félévében próbafélévre jelentkezhetek, amely kurzus keretében két alkalommal 3-3 előadást, majd az őszi időszakban tovább bővíthették ismereteiket és három alkalommal 3-3 előadást hallgathattak meg.

A Nyugdíjas Szabadegyetem célja az élethosszig tartó tanulás fontossága, a szellemi frissesség, a vitalitás megőrzése, a nyugdíjas évek aktív és tudatos megélése.

A 2016-2019. évekre vonatkozó koncepció céljai – a részletes helyzetelemzés alapján – **6 fő** témacsoportba sorolhatók

1. *Az idős ember, mint családi és társadalmi erőforrás, közösségformáló erő,*
2. *Az idős ember tudatos gazdasági, kulturális és esetenként szociális tényező,*
3. *Az idős ember identitását erősítő, önmegvalósító közösségei, érdekképviselői támogatása, továbbá e közösségek egy más közötti, valamint az idős emberek közötti információ-áramlásának elősegítése,*
4. *Az idős korúak szükségleteit biztosító szolgáltatások támogatása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítése,*
5. *Az idősök biztonság érzetének erősítése, biztonságának védelme,*
6. *A mentálisan vagy szociálisan ellátásra szoruló idős emberek ellátásának biztosítása.*

Az egyes célokon belül témacsoportokon belül számos kisebb cél, és feladat került megfogalmazásra, amelyek mind az idősök életminőségének javítását, társadalmi megbecsülésük elősegítését, aktivitásuk, személyes részvételül erősítését szolgálják.

A koncepció elkészítése során törekedtünk arra, hogy a helyzetfelmérés és a problémák feltárását követően az elérendő célok kerüljenek megfogalmazásra. Ezekre alapozva történjen meg az célok megvalósulását eredményező cselekvési irányok elfogadása, majd pedig azok gyakorlati

megvalósítása feladatterveinek végrehajtása. Fontosnak tartjuk a program monitoringját, ezért a célok teljesülésének figyelemmel kísérésére a továbbiakban is nagy hangsúlyt helyezünk.

A **Szociális, Lakás és Egészségügyi Bizottság** - 11 igen, egyhangú szavazattal – az előterjesztést közgyűlési tárgyalásra alkalmasnak tartja [102/2016. sz. hat.].

Az **Ügyrendi, Jogi és Vagyonyilatkozatot Ellenőrző Bizottság** 9 igen egyhangú szavazattal - jogi szempontból – tárgyalásra alkalmasnak tartja az előterjesztést [101/2016. sz. hat.].

A **Gazdasági Bizottság** az előterjesztést 12 igen, egyhangú szavazattal támogatta [78/2016. sz. hat.].

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Időügyi Tanácsa a tájékoztatót 9 igen egyhangú szavazattal elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek [5/2016. sz. hat.].

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város **Roma Nemzetiségi Önkormányzata** „Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Időügyi Konceptiója (2016-2019.)” című előterjesztéssel egyetért, elfogadásra ajánlja a Közgyűlésnek [ZMJV RNÖ 55/2016. (V.31.) sz. hat.].

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Időügyi Konceptióját megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen!

Határozati javaslat:

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése elfogadja Zalaegerszeg Megyei Jogú Város 2016-2019. évre vonatkozó Időügyi Konceptióját.

A közgyűlés felkéri a polgármester a koncepcióban foglalt feladatok folyamatos figyelemmel kísérésére, továbbá, hogy a koncepció céljainak megvalósításáról évente készítsen tájékoztatót, és azt terjessze a közgyűlés elé.

Határidő: 2016. december 31.

Felelős: Balaicz Zoltán polgármester

Zalaegerszeg, 2016. június 07.

Balaicz Zoltán
polgármester

ZALAEGERSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK IDŐSÜGYI KONCEPCIÓJA

2016-2019

"Tiszteld őseidet, mert rajtuk keresztül nyertél életet, és örököltél Istent és Hazát"
(Wass Albert)

I.

BEVEZETÉS

Az aktív idősor, aktív idősödés fogalmát a WHO, az ENSZ Egészségügyi Szervezete vezette be. Az aktív idősor egyénre és egy-egy társadalom idősödő populációjára egyaránt vonatkoztatható, egészségben és fizikai, szellemi és mentális kapacitások birtokában megélt időskort jelent. Az aktivitás fogalma azonban nem mosható össze a munkaerő-piaci aktivitással, ez kulturális, gazdasági társadalmi, közéleti aktivitást jelent.

Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az Idősek Világnapjává.

1999. év volt az Idősek Nemzetközi Éve, melynek üzenete a minden korosztály számára kedvező társadalom kialakítása négy fő dimenzió mentén, amelyek a következők:

- az élethosszig tartó fejlődés lehetősége,
- a generációk közötti kapcsolatok biztosítása,
- az idős emberek helyzete,
- a társadalom elöregedésének kezelése.

2002-ben került sor a Madridi Idősügyi Nemzetközi Cselekvési Terv megfogalmazására. Célkitűzésként az alábbi irányvonalakat határozták meg:

- Az idősebb emberek és a fejlődés.
- Az egészség és jó közérzet elősegítése idős korban.
- Gondoskodás kedvező és támogató környezetről.

Az Országgyűlés ennek szellemében a 81/2009. (X. 2.) OGY határozatával elfogadta az Idősügyi Nemzeti Stratégiát 2009-2034-ig. Idősügyi Nemzeti Stratégia meghatározza a fejlesztendő területeket, a stratégiában foglaltak komplex gyakorlati végrehajtásának megvalósítását.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése is, kiemelt feladatának tekinti az „idősbarát” politika megvalósítását. 2007-ben a város elnyerte a „Zala Megye Idősbarát Önkormányzata” kitüntető címet. Szintén az idősor ügye iránti elkötelezettség jeleként a közgyűlés 2010. októberében létrehozta az Idősügyi Albizottságot.

A fenti előzmények folytatása képen Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése az Idősügyi Nemzeti Stratégia és az Országos Idősügyi Tanács által elfogadott Idősügyi Karta célkitűzéseinek és elveinek érvényesülése érdekében 2012. május 1-jei hatállyal - konzultatív, véleményező, javaslattevő testületként – 40/2012. (IV.12.) határozatával létrehozta Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Tanácsát (a továbbiakban: Idősügyi Tanács).

Az Európai Parlament és a Tanács döntése alapján a 2012-es év „*az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás*” európai éve. E kezdeményezés igyekszik ráirányítani a figyelmet arra, hogy Európában minden eddigénél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban. Rámutat emellett arra is, hogy mindez lehetőségeket tartogat számunkra. A tevékeny, aktív idősor nagyon fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában is azokban a társadalmakban, amelyekben egyre több az idős ember.

Az ENSZ „A világnépesség öregedése – 1950–2050” című, 2000-ben közzétett kiadványa szerint az emberiségnek már több mint egyötödét, Európában 36–37 %-át 60 éven felüliek teszik majd ki. A demográfiai öregedés következtében az eltartottak száma nő, míg a munkaképes korúak (15–64 évesek), társadalombiztosítási értelemben az eltartók, száma csökken. Ennek az arányváltozásnak súlyos gazdaságpolitikai következményei is várhatóak. Az öregedő társadalom problémája közösségi szintű megoldáskeresést igényel.

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. 2025-re Európa népességének mintegy egyharmada eléri, vagy meghaladja 60. életévét, ezen belül is a 80 évesnél idősebbek száma különösen jelentős mértékben nő majd. A jövőben az idős emberek az európai népesség növekvő részarányát fogják képezni. Ezt a hatást csak fokozza, hogy *az életkörülmények jelentős javulásának hatására fokozatosan* növekszik a várható élettartam is. Ez a tendencia óriási hatást gyakorol Európa egész társadalmára. A változásnak számos *gazdasági, kulturális, illetve* közegészségügyi és szociális vonatkozása van már jelenleg is.

Különböző stratégiák kidolgozására van *ezért* szükség az idősödő *társadalom struktúráinak átalakítására*, lakosság életminőségének javítására és fenntartására.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése – a fentiekre figyelemmel – Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Tanácsa ajánlására fontosnak tartja idősügyi koncepció elfogadását.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának Idősügyi Koncepciója a 2012-2015-ös évekre vonatkozóan kerül elfogadásra.

A viszonylag rövidtávú koncepció alapja lehet egy, a kezdeti tapasztalat gyűjtés után egy hosszabb távra is előrettekintő újabb koncepció elfogadásának.

Jelen koncepció elkészítésének irányvonala az, hogy egy általános helyzetfelmérés megállapításainak alapadatait kiindulási állapotnak tekintve törekedjen a problémák feltárására és ezek alapján benne az elérendő célok kerüljenek megfogalmazásra. Ezekre alapozva pedig történjen meg az célok megvalósulását eredményező cselekvési irányok elfogadása, majd vegye számba gyakorlati megvalósítás lehetőségeit, és azok végrehajtásának módozatait. Fontos a program megvalósulásának ellenőrzése, ezért a célok teljesülésének figyelemmel kísérése is a koncepció része.

/A helyzetfelmérés statisztikai adatait a koncepció melléklete tartalmazza/

A koncepció kialakítása kapcsán néhány előzetes sztereotípiát is vizsgálat tárgyává tettünk. Ezek legfontosabbika az, amelyik csak egészségügyi, szociális kérdésnek tekinti az időskorúakkal való foglalatosságot, lelki egészségvédelemnek az időskori aktivitást és a mobilitást és úgy véli, ezek célja az, hogy az idős ember „fiatalnak tartsa magát”. A másik ilyen nézet, hogy az idős ember a társadalom tehertétele, eltartottja. A helyzetelemzés során ezek az előítéletes teóriák megdőltek.

*Az Idősügyi Koncepciót az **alábbi metodikai elvek** mentén állítottuk össze:*

- a helyzetfelmérés és a problémák feltárását követően az elérendő célok kerüljenek megfogalmazásra,
- a célokra alapozva történjen meg az célok megvalósulását eredményező cselekvési irányok elfogadása, majd pedig azok gyakorlati megvalósítása feladatterveinek végrehajtása,
- Az Országos Idősügyi Tanács által elfogadott és társadalmi vitára bocsátott Idősügyi Karta alap gondolatai beépültek a nemzeti idősügyi stratégiába is, ezért annak alapelvei a városi koncepcióba is bekerülnek.

II.

ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP ÉS PROBLÉMA FELVETÉS

/A témák kapcsán felmerülő problémák külön kiemelve/

II.1. ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK

Zalaegerszeg a Nyugat-dunántúli régióban, Zala megye északi részén, az osztrák, szlovén és horvát határtól megközelítőleg egyenlő távolságra helyezkedik el. A város területe 9.998 ha, állandó lakosainak száma **a koncepció készítésének időpontjában 58.538 fő**, amely az országos tendenciának megfelelően kis mértékben évről évre csökken. A természetes fogyást a vándorlási különbözet nem képes kompenzálni.

Zalaegerszeg közepesen fejlett város, az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték az országos átlag 70-80%-a. Zalaegerszegi székhellyel több, mint tízezer /2014. évi adat: 11.572 forrás: Teir/ gazdasági szervezet működik. A város gazdasági szerkezetére elsősorban a helyi kis- és közép vállalkozások túlsúlya jellemző. Zalaegerszeg tradicionálisan jelentős iparágai, az élelmiszeripar, a bútorgyártás és a textilipar az ezredforduló után visszaszorultak. A nagyobb cégek helyett kis utódcégek jöttek létre, melyek a válság okozta bizonytalanságok után 2011 óta újra megerősödni látszanak. A város iparában a gépgyártás (járműipar, mechatronika) valamint az elektronika a meghatározó. Az ipar összetételében emellett még a közúti áru fuvarozás jelentős, melynek az elmúlt években a felfutása figyelhető meg. A foglalkoztatásban kiemelkedő szerepet játszó multinacionális vállalkozások telepedtek le, a tömeges foglalkoztatásra azonban a betanított munka a jellemző, a magasabb kvalifikációt igénylő posztok száma kevesebb a kívánatosnál. Az elmúlt években a turizmus-, vendéglátás területe is kiemelt hangsúlyt kapott, 2015. évben elkészült a város turisztikai stratégiája, melyben megfogalmazódtak különböző turisztikai termékek adott célcsoportokhoz igazodóan. A turisztikai koncepció céljainak gyakorlati megvalósítása előkészítés alatt van.

- ***Törekvés, hogy a közeljövőben rendelkezésre álljanak új alternatív erőforrások (geotermikus energia és biomassza kapacitások).***

Zalaegerszeg közösségi közlekedése sok szempontból hátrányosabb helyzetben van, mint az ország számos megyeszékhelyének közlekedési rendszerei, vagy azon más városoké, amelyek egyben nagy vasúti csomópontok is. A vasúti infrastruktúra évszázados kiépítéséből adódóan az észak-déli és a kelet-nyugati irányok találkozási pontja nem Zalaegerszegen, hanem Zalaszentivánon van. Ezzel érdemi csomóponti jelleg nem alakult ki a városban. Hátránya még a városnak az is, hogy nincs közvetlen vasúti csatlakozása Budapest, illetve a Balaton irányába.

A közúti perifériás elérhetőség az autóbusz-közlekedés szempontjából is nehézséget jelent, de az M7-es megléte, és a 76-os, 760-as főútvonalak jó minősége miatt így is gyorsabb eljutást biztosít az autóbusz-közlekedés, mint a vasúti kapcsolat.

A korszerűsítésre került Zalaszentiván-Bajánsenyei vasúti elérhetőség lehetővé teszi a szlovén kikötők révén az európai és tengerentúli gazdasági elérhetőséget, illetve a zalaegerszegi vonal villamosítása azt is, hogy a villanyvontatású szerelvények járjanak a vonalon.

- ***Szükséges Zalaegerszegen egy intermodális közösségi közlekedési csomópont létesítése, valamint az elavult, kényelmi szolgáltatások nélküli, nem akadálymentes járműpark cseréje.***

Zalaegerszeg közúton való megközelíthetőségét és elérhetőségét elsősorban elhelyezkedése, domborzati viszonyai és a történelmileg kialakult közúthálózata határozzák meg. Két főútvonal, a 74-es és a 76-os országos főútvonalak találkozásánál fekszik, autópálya és elsőrendű főútvonal nem érinti.

A főváros leggyorsabban a 76-os (illetve 760-as) utakon, majd az M7-es autópályán keresztül érhető el – a domborzati viszonyokhoz igazodva kisebb kerülőkkel. Komoly hiányosság, hogy a 76-os út csak kerülővel, a 71-es úton keresztül éri el az autópályát, valamint több településen áthalad (Nagykapornak, Zalacsány, Balatonszentgyörgy), így az eljutási idő jelentősen nő. A város elhelyezkedéséből adóan Szlovénia a 75-ös úton, Ausztria pedig a 76 – 86 – 8-as útvonalon kb. 1 óra alatt elérhető személygépkocsival.

- ***A közúti elérhetőség azonban akkor válna tökéletessé, ha az osztrák A2-es autópálya Grazi csatlakozásával kiépülne a Zalaegerszeget is érintő M9-es gyorsforgalmi út Rédicset /és Rédicsen keresztül a szlovéniai/ és Letenyét érintő csatlakozása az M7-es autópályával.***

A városban egyedülálló az egészségügyi szolgáltatások jelenléte, valamint egyre korszerűbbek az sportlétesítmények, és az infrastrukturális háttér.

Zalaegerszeg és térsége az újabb északi iparterületek, a növekvő létszámú és színvonalú, igényvezérelt képzést és K+F tevékenységeket folytató felsőoktatásával és szakképzésével egyre vonzóbb lehet a magas hozzáadott értéket, de a nyugat-európainál még mindig kisebb bérköltséget kereső tőke számára.

- ***Szükséges azonban a város gazdasági stabilitásának további fokozása, újabb vállalkozások letelepítésével, továbbá az is, hogy változatosabb iparszerkezet alakuljon ki.***

A zalaegerszegi **úthálózat** teljes hossza 531 km, járdák hossza 226 km, kerékpárutak hossza 15,6 km. (2014. decemberi adat) A regisztrált személygépkocsik száma 27.686. (2015. decemberi adat) A belső közlekedési hálózat rendkívül terhelt, legfontosabb csomópontjai a történelmi belvárosban vannak.

- ***Megoldandó feladat a történelmi belváros tehermentesítése, a belső közlekedési hálózatnak a városközpont kisebb terhelést eredményező átszervezése.***

A város közműrendszerei teljesnek és viszonylag korszerűnek mondhatóak.

II.2. DEMOGRÁFIAI HELYZET

Zalaegerszeg lakónépessége az elmúlt 9 év statisztikai adatai alapján valamelyest csökkenő tendenciát mutat. 2006. év óta folyamatosan csökken a születések száma, ugyanakkor a halálozások száma 2006-tól viszont folyamatosan emelkedik és trendszerűen meghaladja a születések számát, melynek eredményeképpen

- *2006. év óta folyamatosan csökkent a város lakossága.*

2011. december 31.				2015. december 31.			
Életkor [év]	Férfi	Nő	Összesen	Életkor [év]	Férfi	Nő	Összesen
0-14	3790	3522	7312	0-14	3730	3526	7256
15-17	883	805	1688	15-17	731	642	1373
18-24	2394	2236	4630	18-24	2138	1956	4094
25-29	1992	1914	3906	25-29	1808	1692	3500
30-34	2464	2453	4917	30-34	1983	1972	3955
35-39	2700	2631	5331	35-39	2595	2547	5142
40-44	2133	2126	4259	40-44	2528	2472	5000
45-49	1710	1848	3558	45-49	2040	2025	4065
50-54	1920	2279	4199	50-54	1689	1941	3630
55-59	2318	2910	5228	55-59	1937	2391	4328
60-64	1961	2392	4353	60-64	2148	2763	4911
65-69	1380	1813	3193	65-69	1709	2211	3920
70-74	967	1553	2520	70-74	1150	1654	2804
75-	1408	2770	4178	75-	1520	3040	4560
Összesen:	28020	31252	59272	Összesen :	27706	30832	58538

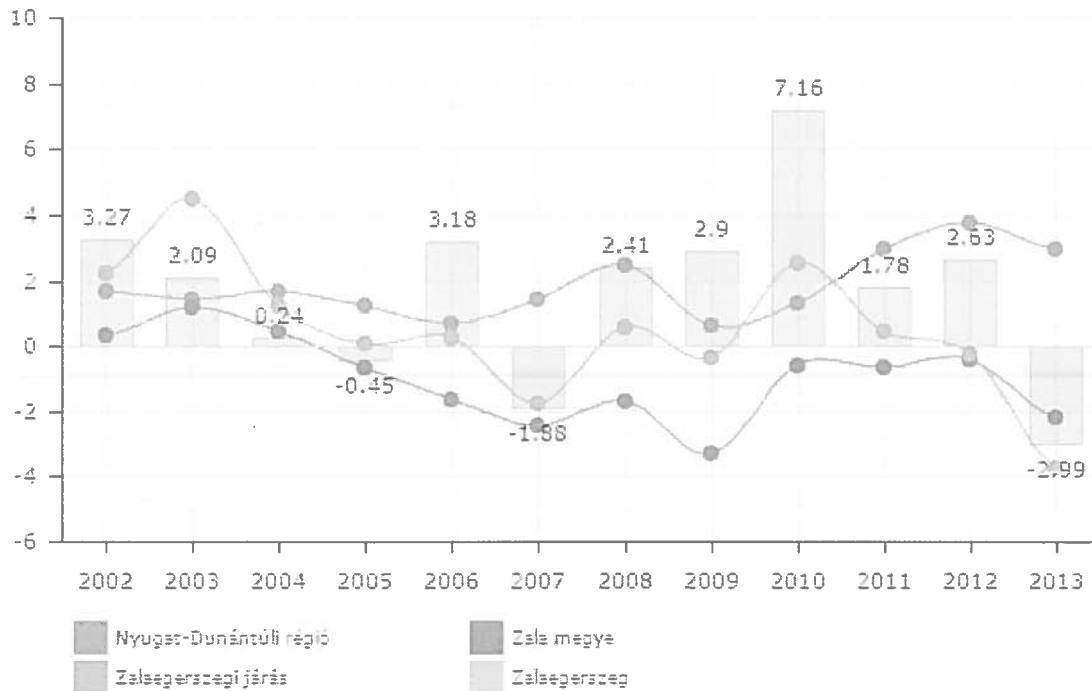
Forrás: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város népesség nyilvántartása

A népmozgalmi adatokból kitűnik, hogy jelentős a várost hátrányosan érintő elvándorlási különbözet, egyre csökken a házassulandók száma és nő a válások száma is. Az idős-ügy szempontjából ennek az a következménye, hogy az elvándorlások negatív népmozgalmi adatai, amelyek elsősorban a fiatalabb, pályakezdő korosztálynál a legmagasabbak, továbbá a házasságkötések elmaradása és a válások számának növekedése növeli annak kockázatát, miszerint városunkban

- *egyre több lesz az elmagányosodott időskorú ember.*

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

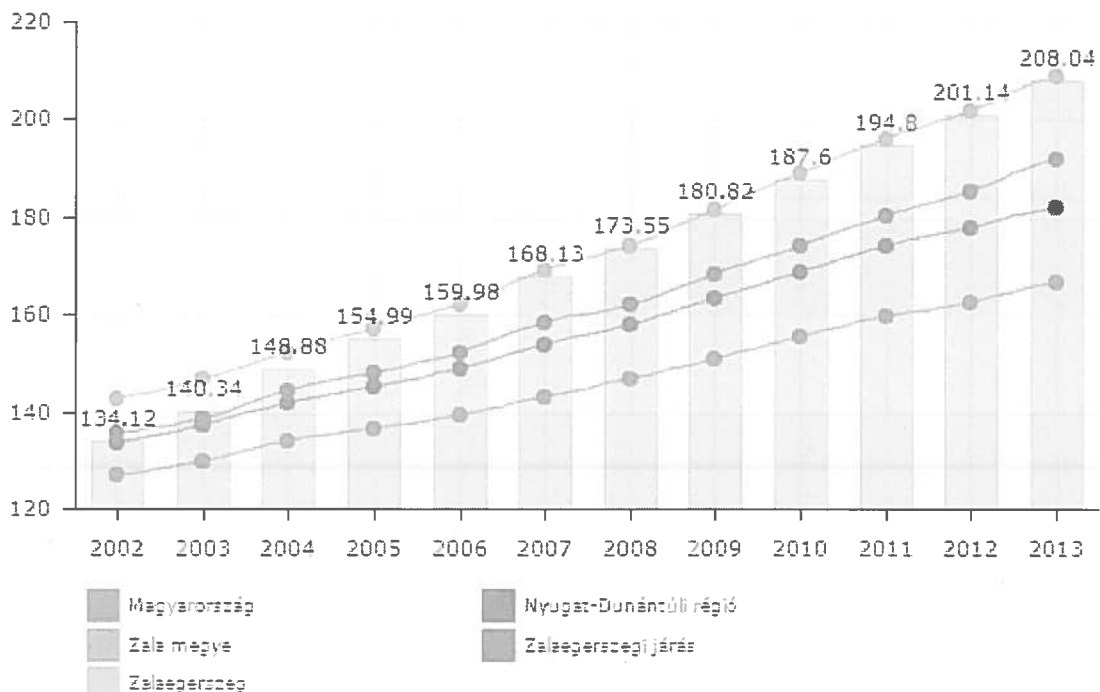
A korosztályok aránya átrendeződést mutat: a fiatal népesség aránya folyamatosan és jelentős mértékben csökken, a 40-49 évesek aránya enyhe növekedést, míg az 50-59 évesek aránya enyhe csökkenést mutat, az időskorú lakosság aránya trendszerűen és jelentős mértékben emelkedik, ez a tendencia egy

- *előregedő zalaegerszegi társadalom képét vetíti előre.*

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2016 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TAI-P-rel.

A 0-14 éves korú népesség aránya az 1997. évi közel 16,2 %-ról, 2015-re 12,4 %-ra /7256 főre/ csökkent, ugyanakkor a 60 év felettek aránya ugyanezen időszak alatt 17,1%-ról 27,7%-ra /16.195 főre/ emelkedett.

Látható, hogy az egyik jellemző probléma az, a nagyobb létszámú fiatal korosztálytól várt magasabb gyermekvállalás nem valósult meg, jelentős hányaduk még a házasságkötésig, vagy a tartós együttélésig sem jutott el. Ebben egy kisebb korrekció, pozitív változás ugyan még megvalósulhat akkor, ha a még mindig magas létszámú 18-35 éves korosztály Zalaegerszegen marad.

Ennek azonban feltétele, hogy kedvezményekkel lakáshoz juthat, jövedelmező állást talál, vagy vállalkozásba kezd, és nem túlzottan későn házasodik, mert a késői családalapítás alapvetően negatív hatással van a gyermekvállalásra. A segítségnyújtás ebben az esetben döntően komplex társadalompolitikai intézkedésekkel, a fiatal családok preferálásával valósítható meg. Mindez azért is szükséges, hogy az

- **idősebb korosztály nem maradjon magára a városban, hanem egy természetes korosztályos rétegzésű közösségben tudja megélni mindennapjait.**

E társadalmi hatások csökkentése érdekében Zalaegerszeg több társadalompolitikai hatással is járó intézkedést tett, kezdve a munkahelyteremtő gazdaságélénkítő célkitűzéseken keresztül, a felsőoktatás támogatásán át a családi otthonteremtés támogatásának kialakításával és a „nemzedékek kézfogása program” létrehozásával annak érdekében, hogy a népességfogyás lassuljon, megálljon és esetlegesen ellenkező irányba forduljon. Ezen intézkedések hatásai azonban nem azonnaliak és hatásuk csak hosszabb távon érvényesülhet, de remélt következményük lehet az is, hogy a város idősebb polgárai sem maradnak magukra városunkban.

Jelenleg azonban a zalaegerszegi lakosság korösszetételét három év /a 2006-os, a 2011-es, és a 2014-es év/ részletes adatsorai segítségével vizsgálva megállapítható, hogy a vizsgált 10 év alatt - a 40-49 éves korosztály kivételével - kis mértékben, de folyamatosan csökkenő tendenciát mutat az aktív korosztályok létszáma. A 0-39 éves korosztályban a férfiak képviselik a többséget, de ez az arány a 40 éves korcsoportoktól kezdve megfordul, és a nők száma egyre fokozottabb mértékben haladja meg a férfiakét.

A férfiak és nők aránya a népességen belül előbb enyhe, majd a kor előrehaladtával jelentős nőtöbbletet mutat a vizsgált időszakban, és ez azt is jelenti, hogy

- *a koncepciónak az időskorú, egyedülálló nők nagy számával kell számolnia. Ráadásul e rétegnek a jövedelme is jóval alacsonyabb mint általában s emiatt többségükben körükből kerülnek ki az időskorúak által igénybe vehető szociális szolgáltatások ellátottjai.*

2011. december 31.				2014. december 31.			
Életkor [év]	Férfi	Nő	Összesen	Életkor [év]	Férfi	Nő	Összesen
0-14	3790	3522	7312	0-14	3733	3523	7256
15-17	883	805	1688	15-17	741	653	1394
18-19	639	563	1202	18-19	581	541	1122
20-29	3747	3587	7334	20-29	3466	3244	6710
30-39	5164	5084	10248	30-39	4803	4763	9566
40-49	3843	3974	7817	40-49	4315	4247	8562
50-59	4238	5189	9427	50-59	3802	4581	8383
60-64	1961	2392	4353	60-64	2119	2658	4777
65-	3755	6136	9891	65-	4185	6723	10908
Összesen:	28020	31252	59272	Összesen:	27745	30933	58678

Forrás: TEIR

II.3. ZALAEGRSZEGI SZOCIÁLIS ELLÁTÓ RENDSZER JELLEMZŐI

Nem kifejezetten csak az időskorúak ellátására szolgál, hanem a város teljes lakosságának szociális szükségleteit hivatott ellátni. E szolgáltatások egy része úgynevezett alapellátás, míg a többi része szakellátásnak minősül. Mindebből következik, hogy a városban nincs önálló időskorúakat ellátó szociális rendszer /erre általában nincs is szükség/ hanem az, egy egységes ellátórendszer része, még akkor is, ha egyes ellátási formákat esetlegesen többségében csak időskorúak vesznek igénybe.

Meglehetősen széleskörű szolgáltatási palettáról van szó, a városban 22 különböző személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatás érhető el. Egyes szolgáltatásokat több szolgáltató/intézmény is biztosít, így például 3 szolgáltató végez házi segítség nyújtást, 4 szolgáltató nyújt támogató szolgáltatást, és 3 idősek otthona működik a városban. A szolgáltató oldal is meglehetősen színes, hiszen állami, önkormányzati, egyházi és civil fenntartó is biztosít szolgáltatásokat. /Melléklet 1. számú táblázat./

A szolgáltatások/ellátások közül 9 önkormányzati, 8 egyházi, 7 civil, /gazdasági társaság, stb./ 3 állami fenntartású.

II.3.1. Alapszolgáltatások

II.3.1.1. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében külön meghatározottak szerint a szociálisan rászorultaknak legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni. Ez az ellátási forma a Zalaegerszegi Gondozási Központ feladatkörébe tartozik. Az étkeztetés az intézmény saját konyháinak igénybevételével, valamint két külső szolgáltató bevonásával történik. A konyhák területi elhelyezkedése révén lehetőség van arra, hogy az igénylő lakóhelyéhez legközelebb eső helyen vegye igénybe az ellátást.

2015. december 31-ig 109 fő új szociális étkező került felvételre, és 90 fő étkező megszüntetésére került sor. 2015. december 31-én 474 fő szociális étkező volt nyilvántartva. 2015. évben összesen 564 fő az ellátottak száma.

Az igénybe vevők többsége (52 %) esetében (245 fő) kiszállítás történik, míg 48 %-a (229 fő) vagy helyben fogyasztja el, vagy elviszi az ételt.

Ami az igénybe vevők *életkorát* illeti, itt fokozatos emelkedés figyelhető meg, jelenleg az ellátottak 39%-a (185 fő) 80 éven felüli, és közülük 66% (123) nő. Az „alacsonyabb életkorban” (65 év alatt) viszont markáns férfi többlet tapasztalható (62 fő férfi és 31 fő nő), ebben a korban a rászorultságot azonban elsősorban az ellátottak pszichiátriai- vagy szenvedélybetegsége, illetve egészségi állapota indokolja. /Melléklet 2.sz. táblázat./

A szociális étkeztetés többségében időkorú ellátás, az ellátottak száma növekvő tendenciájú, és a kor előrehaladtával fokozatosan növekszik az igénybe vevők nőtöbblete.

II.3.1.2. Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges meghatározott fajta cs ellátást.

Ezt az ellátási formát is **Zalaegerszegi Gondozási Központ** biztosítja, mégpedig a területi- és nyugdíjasházi gondozás keretében.

A működési engedély szerint a szolgáltatásban ellátható személyek száma 171 fő, a tényleges ellátottak száma azonban a 2015. év végén csak 79 fő.

Az ellátottak számának korábbi csökkenésében szerepet játszott, hogy a városban több szolgáltató is biztosít házi segítségnyújtást, közülük az egyházi szolgáltatók az ellátást alacsonyabb térítési díj ellenében is tudják biztosítani.

A házi segítségnyújtást a szakvéleményben meghatározott napi gondozási szükségletnek megfelelő időtartamban, de legfeljebb napi 4 órában kell nyújtani. Jellemző azonban, hogy az ellátottak ennél alacsonyabb időtartamban kívánják igénybe venni a szolgáltatást.

Az ellátottak 63%-a 1 órát meghaladó gondozási szükséglettel rendelkezik, 11 %-uk pedig már bentlakásos intézményi elhelyezésre is jogosult lenne.

A jogosultsági feltételek alapvetően megváltoztak 2015. év végével. A házi segítségnyújtás keretében 2 szolgáltatási altípus került megkülönböztetésre a nyújtott tevékenységek mentén. A szociális segítség és a személyi gondozás körébe tartozó tevékenységek elválnak egymástól.

Az intézményvezetőnek felül kellett vizsgálnia a házi segítségnyújtásban részesülők szükségletét, és az új kategóriák szerint meg kellett határoznia, hogy szociális segítségre vagy személyi gondozásra van szükségük.

2015. december 31-n ellátásban részesülők szolgáltatástípusonkénti megoszlása:

- csak szociális segítségben: 11 fő
- csak személyi gondozásban: 13 fő
- személyi gondozásban és szociális segítségben részesülők száma: 55 fő

Megfigyelhető, hogy az önkormányzati intézmény által ellátottak nagy többsége a nagyobb gondozási igényű, nem ritkán a napi többszöri gondozást igényelő rászorulóknak kerül ki. Egy gondozónő átlagosan naponta 4-5 rászorulóknak nyújt segítséget. Emelkedik azon ellátottaknak a száma, akikhez naponta kétszer, háromszor (reggel, ebéddőben és az esti órákban) kell kimenni a gondozónőnek.

Az ellátottak egy részével évek óta kapcsolatban áll az intézmény, náluk is megfigyelhető a kor előrehaladtával a testi, szellemi leépülés. Egyre több olyan ellátott jelenik meg a rendszerben, aki már bekerülésekor igen rossz egészségi állapotban van, vagy a demencia tüneteit mutatja, ami nagy szakmai kihívást jelent a velük foglalkozó szociális gondozónak.

Gondozási tevékenységeink jellemzően: segítségnyújtás az étkezéseknél, bevásárlás, testi-, személyi higiéne biztosítása (mosdatás, fürdetés, pelenkázás), öltöztetés, ágyazás, takarítás, mosás, szellőztetés, orvoshoz, szakrendelésre kísérés, gyógyszer felíratás, kiváltás, adagolás, hivatalos ügyek intézése, csekkek befizetése, pszichés gondozás, a magány enyhítése.

Ami az igénybevevők *életkorát* illeti, itt is fokozatos emelkedés figyelhető meg, jelenleg az ellátottak 70%-a (55 fő) 80 éven felüli, a nemenkénti arányait tekintve 78%-uk nő. */Melléklet 3. számú táblázat./*

A házi segítségnyújtás egy speciális formája a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

A szolgáltatás elsődleges célja, hogy az egyedül, esetleg beteg hozzátartozóval élő sérült és idős emberek otthonukban is biztonságban érezhessék magukat, s ha szükséges gondozásukat szakemberek végezzék.

A szolgáltatás fokozza az ellátást igénybe vevő biztonságérzetét, rugalmasan reagál az ellátottak szükségleteire, anélkül, hogy a rászorultság érzését váltaná ki bennük. Jelenleg az igénybe vevők száma 2015. év végén 66 készülék mellett 68 fő volt.

- 7. Az ellátásban részesülő 68 fő 80 %-a nő, míg közel 2/3-a (65%-a) 80 év felettiek közül kerül ki.**

/Az erre vonatkozó részletesebb adatokat a Melléklet 4. sz. táblázat tartalmazza./

II.3.1.4. Időskorúak nappali ellátása

A jogi szabályozás elnevezése ellenére nem kizárólag időskorúak ellátására szolgál. Ténylegesen a nappali ellátás hajléktalan személyek és elsősorban a saját otthonukban élő,

- a) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek,
- b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai

betegek, illetve szenvedélybetegek,

c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését.

Az idősök nappali ellátása a Zalaegerszegi Gondozási Központ feladata. Az idősök ellátása 3 telephelyen működő idősök klubjaiban, 120 férőhelyen történik.

A 2015. évben a 120 férőhelyen napi átlagban 79 ellátott volt, az ellátottak száma összesen pedig 120 fő.

/Az erre vonatkozó adatokat a Melléklet 5-6. sz. táblázat tartalmazza./

- ***Az ellátási kapacitás a felmerült igényekhez képest összességében megfelelő, várakozási idő nincs, a jelentkező szükségleteket jellemzően mindig képes kielégíteni az intézmény.***

Az ellátási forma egy speciális változata a demens személyek nappali ellátása. Ez az új típusú ellátási forma 2009. július 1-től a Zalaegerszegi Gondozási Központ keretében működő **Landorhegyi Idősök Klubja** keretén belül működik **10 férőhellyel**.

2015. december 31-én 5 fő vette igénybe ezt a demens ellátást és az ellátottak 100%-a nő, valamennyien 75 év felettiek. A 5 fő ellátottból 3 fő várakozik tartós intézményi elhelyezésre.

- ***Demens személyek tartós intézményi elhelyezésben jelentős kapacitás hiány mutatkozik.***

II.3.2. Szakosított ellátások

II.3.2.1. Idősök gondozóháza

Az idősök átmeneti elhelyezését – a **Zalaegerszegi Gondozási Központ** keretében működő – **Idősök Gondozóháza** biztosítja, az engedélyezett férőhelyek száma 42 fő.

Az Idősök Gondozóháza ideiglenes bentlakást - legfeljebb 4 hónap - időtartama alatt folyamatos, teljes körű ellátást, ápolást, gondozást biztosít. Az intézmény vezetője indokolt esetben engedélyezi az ellátás időtartamának további egy évvel történő meghosszabbítását az intézmény orvosának javaslata alapján.

/Az ellátási formára vonatkozó adatokat a melléklet 7. sz. táblázat tartalmazza./

A gondozóház átmenet a saját otthon és a tartós bentlakásos intézmény között.

Az Idősök Gondozóházában azoknak a nyugdíjkorhatárt betöltött idős embereknek a gondozását végezzük, akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel, ugyanakkor önellátásra nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes. Jól képzett gondozónők, belgyógyász és geriáter szakorvos segíti testi-lelki egészségük megőrzését.

2015. évben az ellátásban részesülő személyek száma: 79 fő volt, az intézmény továbbra is teljes kihasználtsággal működik.

A gondozottjaink közel 72,5 %-a (58 fő) 80 éven felüli, teljes körű ápolásra – gondozásra szorulnak. Emelkedő tendenciát mutat a demenciában, illetve más pszichiátriai betegségben szenvedők ellátásának igénye, de fogadásuk, ápolásuk nehézségekbe ütközik, mert részükre differenciált elhelyezést –jogszabályoknak megfelelően- az intézmény jelenleg nem tudja biztosítani és mint fentebb már említettük,

- ***nincs megfelelő férőhelyszámmal rendelkező szakintézmény.***

E probléma csak a férőhelyek számának növelésével oldható meg, s ennek lehetséges módjait mielőbb szükségesnek mutatkozik kialakítani.

A szolgáltatást igénybe vevők egyre hosszabb időre igénylik a gondozóházi elhelyezést és folyamatosan csökken az ellátásból kikerülők száma.

Ennek oka, hogy az erőteljesebben mozgáskorlátozott személyek egészségi állapotuk miatt otthonukba nem helyezhetők vissza, és idős-otthoni elhelyezésre várnak.

- *Az idősotthoni elhelyezés viszont jelentős mértékben kapacitás hiányos.*

Átlagosan 1-2 fő kéri téli időszakban a fűtési, lakhatási problémák miatt, ill. a tavaszi és nyári hónapokban a családtagok elutazása, pihenése vagy épp a gondoskodó családtag megbetegedése miatt az átmeneti elhelyezést.

Az engedélyezett 1 év 4 hónap lejártá után sok esetben nem teljesül a bentlakásos intézményi elhelyezés *férőhely hiányában*, így Ápolási Osztályokra helyezik el a hozzátartozók ellátottjainkat.

- *Az intézményi felvételre várakozók száma az eddigi évek gyakorlatához hasonlóan nagyon magas, 2015. december 31-n 76 fő várt felvételre, közülük 38-an soron kívül.*

II.3.2.2. Idősek otthona

Az idősek otthonába, olyan a nyugdíjkorhatárt betöltött időszerű személyek kerülnek ellátásra, akik önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, illetőleg akiknek egészségi állapota rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel.

/Az idősek otthoni ellátására vonatkozó adatokat a melléklet 8. számú táblázata tartalmazza./

Az intézményi férőhelyek száma 98. Megoszlása jelenleg az alábbi: átlagos ápolást-gondozást nyújt 68, emelt szintű elhelyezést biztosít 6, demens ellátást pedig 24 férőhely. Az ellátottak száma 2015-ben 124 fő volt, míg december 31-én 99 fő - 81 nő és 18 férfi - volt ellátásban.

Az ellátottak túlélési adatainak növekedése miatt csökkenő tendenciájú az éves ellátottak száma ez ennek függvényében az évi új felvételek száma. A felvételre várók száma 2015-év végén 167 fő, ebből a soron kívül várakozók száma 80 fő

- *A férőhelyi kapacitás hiánya jelentős probléma.*

Az intézmény lakóinak kor és betegségcsoportok, ellátási szükséglet szerinti összetétele az elmúlt évek szabályozásának változása következtében átalakult, magasabb az átlagéletkor, az időnként egyes lakók gondozása néha szinte már kórházi körülményeket kíván, nagy a bennlakók ápolási szükséglete, mentális ellátási igénye.

Az ellátottak nemenkénti aránya a demográfiai trendeknek megfelelő.

A probléma megoldására esetlegesen részleges megoldást jelenthet annak a kormányzati elképzelésnek a megvalósulása, amelynek egyik eleme a kórházi ápolási osztályok átadása a szociális ellátórendszer részére. Mindemellett azonban a közeljövőben nem kerülhető meg a kapacitás további bővítése, még az után is, hogy a volt Pais Dezső Általános Iskola megüresedett épületében egyházi fenntartású bennlakásos otthon alakult ki városi segítséggel.

II.3.3. A szociális ellátó rendszerre vonatkozó összegzés

A helyzetelemzés körében viszonylag nagy terjedelemben foglalkozik a Konceptió a szociális ellátó rendszer bemutatásával.

Ennek egyik oka, hogy a Konceptiót alkotó Közgyűlésnek erre a területre van legnagyobb rálátása, miután ez a terület többségében a saját feladatkörében létrehozott intézményhálózat, és éppen ez

okból itt a legnagyobb a jövőbeli befolyásolási lehetősége is.

A másik ok pedig az, hogy egyben ez az intézményhálózat a legnagyobb időskori szolgáltató rendszer is, ami szükség esetén – egy-két fejlesztendő területet kivéve – szinte teljes körűen kit tudja elégíteni a szükséges szociális igényeket.

Mindemellett azonban városunkban az önkormányzati tulajdonú szervezetek mellett - közigény alapján -, civil, egyházi, gazdasági és egyéb szervezetek egyaránt tevékenykednek a szociális területen. Szolgáltatásaik igénybe vevői ugyanúgy a szociálisan rászoruló köréből, illetve egyes specifikus szolgáltatásoknál általában az idős korosztályokból kerülnek ki.

II.3.4. Más tényezők

Ebben a körben általában nem rendelkezünk számszerűsíthető adatokkal, de az idősügyi helyzetkép realitása megköveteli számbavételét az alábbiaknak.

II.3.4.1. Egyéb szolgáltatások

Az idősök számra nem csak szociális területen van igénybe vehető szolgáltatás.

Más területeken is több szolgáltató, gazdasági vagy civil szervezet, caritas nyújt csak nekik szóló, vagy másokkal együtt általuk is ingyenesen, kedvezményesen, vagy fizető alapon igénybe vehető gazdasági, kulturális, egészségügyi, közösségi, sportolási és egyéb szolgáltatást.

Ezek teljes körű felsorolására nem vállalkozunk, de a fontosabbakat címszavakban megemlíthetjük;

- *Egerszeg Kártya – kedvezményesen vehető igénybe, és általában önkormányzati intézményeknél további szolgáltatásra jogosít /parkolás, színházjegy, uszoda, sport, hangverseny, könyvtár, stb./,*
- *Utazási kedvezmények – helyi-járat, helyközi és távolsági közlekedési eszközökön, vízi közlekedési eszközökön bérletárban, menetjegyben, életkortól függő ingyenességben,*
- *Különböző nyugdíjas bérletek, kedvezmények köre – kulturális, sport stb. területen.*
- *Alacsony nyugdíjjal rendelkezők támogatása.*

II. 3.4.2. Gazdasági tényezők

Az időskorúak csak kis hányada eltartott. Általában mindannyian rendelkeznek valamilyen jövedelemmel. Túlnyomó többségük nyugdíjjal, egy kisebb hányaduk munkajövedelemmel, illetőleg gazdasági tevékenységből származó tőkejövedelemmel - a városban 1158 nyugdíjas egyéni vállalkozót tartanak nyilván [2014. évi Teir adat] -, pénzbeli megtakarítással és emellett többségük ingatlan vagyonnal bír, de vannak közöttük befektetői, vállalkozói vagyont működtetők is. Emellett jövedelemnek tekinthetjük a kiadást pótló kisbirtoki, saját vagy családi szükséglet fedezésére szolgáló, esetlegesen piacra vitt árutermelést is. A városban 2016. tavaszán helyi termelői piac indult, minden hónap második csütörtökén a helyi kistermelők és kézművesek árulhatják portékáikat.

Az eltartottság az időskorúak esetében azt jelenti, hogy saját jövedelem hiányában, vagy annak alacsony összege miatt az, az önálló életvitel fenntartására nem elegendő és emiatt az idős ember mások – elsősorban a családja, annak hiányában a közösség – gondoskodására rászorul. Ebbe a körbe esetenként az alacsonyabb nyugdíjjal, járulékkal rendelkezők is bele tartoznak.

Ugyanakkor, ha családban élnek, akkor esetükben elmondható, hogy a viszonylag alacsony jövedelmükből ezen idős emberek is hozzájárulnak a családi kasszához.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint Zalaegerszeg városban 2014-ben 5022 férfi és 8795 nő részesült öregségi nyugdíjban.

A nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők adatai, területi különbségek Magyarországon:

Magyarországon 2014. januárjában 2 801 200 főnek folyósítottak nyugdíjat, ellátást, járadékot vagy egyéb járandóságot. 2013 januárjához képest az ellátottak száma 2,4%-kal csökkent. Egy nyugdíjas, járadékos vagy egyéb ellátásban részesülő átlagosan 103 406 forintot kapott, ami 2873 forinttal (2,9%-kal) magasabb, mint 2013 januárjában. A főellátásként folyósított ellátások legnagyobb része öregségi nyugdíj, az ellátottak héttizede ezen a jogcímen kapott ellátást. A második leggyakrabban folyósított ellátási forma a megváltozott munkaképességűeknek járó ellátás, amit több mint 400 000 főnek utaltak. Két ellátási formában nőtt meg egy év alatt jelentősen a létszám. 2013 januárjához képest a nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjat, valamint a korbetöltött rokkantsági ellátást kapók száma az 1,2–1,3-szeresére emelkedett.

Nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők száma ellátástípus szerint, 2014. január

Ellátás megnevezése:		Ellátottak száma:	2013. január = 100,0
Öregségi nyugdíjak:		2 037 126	101,8
	Ebből: korbetöltött öregségi nyugdíjak:	1 925 103	101,4
	Ebből: nőknek 40 év jogosultsági idő alapján járó nyugdíjak:	105 172	116,6
Életkoron alapuló ellátások:		98 566	61,7
Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátások:		418 617	94,3
	Ebből: korbetöltötté vált rokkantsági ellátások:	52 186	126,8
	Ebből: korhatár alatti rokkantsági ellátások	198 312	94,8
	Ebből: rehabilitációs ellátások:	161 761	90,8
Hozzá tartozói ellátások:		180 812	92,2
	Ebből: özvegyi és szülői nyugdíj:	99 564	92,1
	Ebből: árvaellátás	81 248	92,4
Egyéb ellátások:		66 079	95,9

Ellátások mindösszesen:	2 801 200	97,6
-------------------------	-----------	------

/KSH elemzés/

Az ellátotti kör jelentős része 59 évesnél idősebb. A fiatalabb életkorúak jellemzően a megromlott egészségi állapot miatt szorulnak szociális védelemre, azaz megváltozott munkaképességűeknek járó vagy egyéb járadékban (baleseti, rokkantsági stb.) részesülnek. Az 1950 előtt születetteknél szinte teljes egészében az öregségi nyugdíjak jelentik az ellátást, illetve az ötvenes években született nőknél a 40 év jogosultági idő alapján járó nyugdíj jelenik meg jelentősebb számban.

Az öregségi nyugdíjak átlagösszegét tekintve megfigyelhető az ország két részre válása. Budapesten egy ellátottnak átlagosan 137 124 forintot folyósítottak, míg Zala megyében ez az átlag 110 625 forint. (Az összeg természetesen összefüggésben áll a szolgálati idővel is.)

2011. óta a 40 év jogosultsági idő alapján igénybe vehető, kedvező nyugdíjazási lehetőséget kihasználó nők száma hónapról hónapra folyamatosan emelkedik, 2013 októberére a létszámuk meghaladta a 100 000 főt. 2014 elején már 105 172 főnek folyósítottak ilyen címen ellátást, egy nő átlagosan 116 753 forintot kapott. Ez az ellátási forma az öregségi nyugdíjban részesülők 5%-át tette ki. (adatok forrása: KSH)

A Nyugdíjbiztosító Igazgatóság adatai szerint 2015. évben a megyében a férfiak átlagosan 125 790 Ft, míg a nők 105 700 Ft öregségi nyugdíjban részesültek.

Az adatok ugyan megyeiiek, de a városra vonatkozóan is elmondható, hogy a nők nyugdíja átlagban is jóval alacsonyabb a férfiakénál.

- ***Közülük tehát többen kerülhetnek majd – egyedül maradásuk gyakorisága miatt is – abba a veszélyeztetett körbe, amelyiknek tagjaiból a szociális gondozási igény felmerül.***

A különböző korrekciós tényezőket is figyelembe véve a város időskorú lakosságához havonta mintegy 950 millió, évente közel 11 milliárd forint folyik be, és még nem beszéltünk a munkajövedelmekről, és az egyéb jövedelmekről. Mindez óriási gazdasági potenciál, mely többnyire különböző fogyasztási igények kielégítésére szolgál.

A zalaegerszegi földrésztetek száma 28.607 db és ebből zártkerti 10.253 db /2016. májusi földhivatali adat/, a belterületi lakások száma 25.973 db. /Teir 2014.évi adat/

Csak a lakások értéke mintegy 180-190 milliárd forint körül alakul és ennek mintegy 25-30 %-a, alábecsült adatok szerint is az időskorúak tulajdonában áll. Ez a lakásvagyon az időskorúak esetében többnyire nem mobilis, passzív vagyon - lakásigényeiket szolgálja -, mégis a lakásigények változása miatt évente néhány százalékuk mobilizálódik / illetve a fiatalabb generáció örökségeként évente megjelenik a lakáspiacon/.

A kiskertigényeknek a 970'-es évekbeli erőteljes megjelenése miatt abban az időben több ezres nagyságban alakultak ki zártkerti ingatlanok, melyek a pihenés, a kikapcsolódás mellett a családok megélhetésének segítésére is szolgáltak. Az azóta bekövetkezett generációváltás hatására ezek az ingatlanok ma – becslések szerint közel 60 %-ban – a második tulajdonosi generációt jelentő időskorúak kezében van. Ez ingatlan vagyonként is tetemes, viszont a hagyományos, családi asztalra történő árutermelése is jelentős. Az itt megtermelésre kerülő árufeleslegnek a 2016-ban megnyitott termelői piacra juttatása érdekében is indokolt erőfeszítéseket tenni, akárcsak a felvásárló, vagy begyűjtő hálózat kialakításával is.

II.3.4.3. Egészségügyi tényezők

A hazai kutatások azt mutatják, hogy az idősök számára az egészséggel összefüggő életminőség legfontosabb elemei a következők: az egészség megléte (és a betegség, a fájdalom hiánya), a családhoz tartozás (szemben a magányossággal), mások segítése (és segítség kapása másoktól), a szeretet, az emberi kapcsolatok minősége, beszélgetés másokkal, valamint a belső és külső békesség megléte.

Kétségtelen tény, hogy az életkor előrehaladtával fokozottan jelentkeznek egyes betegség típusok. A test öregedése azzal is jár, hogy szaporodnak a degeneratív jellegű problémák.

Látás és hallás zavarok, ízületi és gerinckopások miatti mozgáskorlátozottságok, fogászati problémák, gyakoribb a szellemi hanyatláshoz kapcsolható értelmi zavar, a pszichés lelki zavarok, növekszik a diabétesz szövődmények gyakorisága, kóros elváltozások jelentkezhetnek a belső szervek működésében, /öt I./, stb.

Az 1800-a, és 1900-as évekbeli, és az utóbbi évtizedekben rohamos gyorsasággal bekövetkező életminőség javulás e betegségtünetek jelentkezését az életkor növekedéssel együtt járva fokozatosan a magasabb életévekbe tolta ki, illetve egyes betegségfajtákat már – tudomány fejlődésének hatására - az orvostudomány, mint alkalmazott tudomány képes elhárítani, mások hatását pedig tudja mérsékelni.

Az orvoslás tudománya hangsúlyeltolódása bekövetkeztében az egészségvédelem előtérbe került, ami a megelőző tevékenységre irányítja magának az idős embernek a figyelmét is.

E terület sajátossága, hogy mindenki esetében egyéni megoldásokat kell keresni, mert mindenki egyénileg beteg, s bár a gyakoriság esetlegesen a kor előrehaladtával prognosztizálható, de az idős ember is csupán azért beteg, mert megbetegedett, s nem azért mert idős. Lehetne a szociális és egészségügyi ellátórendszer is idősbarát, legalábbis abban az értelemben, hogy az idősödő és idős emberekhez úgy viszonyul, mint olyan felnőtt, teljes jogú állampolgárokhoz, akik képesek saját életükkel kapcsolatos döntések meghozatalára, igényeik és véleményük kifejezésére.

Városunkban az egészségügyi ellátórendszer általában felkészült. Van állami tulajdonban lévő és széles spektrumú fekvőbeteg- és járóbeteg ellátó intézmény, jól kiépített önkormányzati alapellátó rendszer, s nagy számban működnek társas- vagy egyéni tulajdonban lévő egészségügyi vállalkozások is. Ez a hálózat az igényeket általában megfelelő szinten képes kielégíteni.

- ***Ugyanakkor tény, hogy az állami tulajdonú fekvő- és járóbeteg ellátó – nem az idősök ellátási terhei miatt - forráshiánnyal küszködik és ez hiány az ellátáshoz való hozzáférésben jelentős várakozási időt generál. Ez a biztosítás alapú hozzáférés rendszerét devalválja és többnyire ennek a résznek a kitöltésére jöttek létre a fizetős ellátást nyújtó magánvállalkozások.***

Ez utóbbiak igénybevétele azonban az időskorúak többsége részére – éppen alacsonyabb jövedelmi viszonyaik miatt – többnyire elérhetetlenek, s emiatt ellátásukban hátrányos helyzetük csak felerősödik.

II.3.4.4. Közösségi és más társadalmi tényezők.

A sikeres idősödést elősegítő életmód tényezői a fizikai és szellemi aktivitás, a társas és társadalmi kapcsolódás és tevékenység, a valakihez – valamihez – valahova tartozás megvalósítása, az élethosszig tartó tanulás, a kreativitás, az életöröm, az életet vezérlő célok, stratégiák és adaptációs minták kialakítása. Az életmódhoz tartozik szorosan a frusztrációk kerülése épp úgy, mint levezetésük, a konfliktusmegoldó képesség fejlesztése, és az áthajlás életszakaszának, nem utolsósorban a nyugdíjazásnak személyes kezelése. Az időskorúak körében óriási az igény a társadalomban való bent maradásra, és nagy a félelem az abból való „kiesésre”.

Ezzel is magyarázható a nagyfokú társadalmi önszerveződés, a legalább egymás közötti szervezett kapcsolatépítés és közösségi munka. A nyugdíjas klubok, egyesületek száma körükben meghatározó és közel harmaduk tagja valamelyik klubnak. A klubok, melyek általában nincsenek civil szervezetként hatósági nyilvántartásba véve, vagy lakókörzetenként, vagy korábbi foglalkozási körönként, esetleg közös érdeklődés alapján szerveződnek.

E szervezetek tevékenysége az önproblémák feldolgozása mellett, szinte mindig közösségi, részt vesznek a környezetük alakításában, a helyi problémák megvitatásában, megoldásában, a hagyományok ápolásában.

- *Az önkormányzatnak a kapcsolattartása ezekkel a civil közösségekkel már kialakult, a hivatalban egy fő foglalkozik idősügyi feladatokkal, 2013. évben elkészült a város Idősügyi Civil Regisztere, mely jelenleg 18 idős szervezetet számlál. A jövőben azonban szükséges a szervezetekkel való kapcsolattartást rendszeresebbé, hatékonyabbá tenni.*

A támogató társadalmi környezet alakításában a kiindulási pont az „idősbarát szemlélet”.

Az idősokkal kapcsolatban a társadalom egy rétegében – szerencsére egyre csökkenő rétegében – van előítélet az időskorúakkal kapcsolatban. Feleslegesség, eltartottság, a helyeknek a fiatalok előli elvétele, ellátó rendszerek indokolatlan leterhelése, ezek ennek a nézetnek a fő vezérgondolatai.

- *Hatásukra az időskorúak egy kisebbsége – ez is szerencsére fogyatkozó kisebbség – aktivitásában elbizonytalanodik, bezárkózik, elmagányosodik. Ez pedig további táptalaja lehet az őket érő attraktív hatásoknak, ami biztonságérzetüket csökkenti. Ma már specifikus bűnözési technikák fejlődtek ki a bizalmukba férkőzésre épített kifosztásukra, illetőleg erőszakos kirablásukra. /Ez utóbbiak szerencsére városunkban ritkák./*

Előfordul az idősök hátrányos megkülönböztetése életkoruk alapján (ageizmus), mely lehet munkahelyi, családon belüli, lakóhelyi is.

Az előítéletek és a megkülönböztetés ellen az időkorúak többsége tudatosan tiltakozik és megvan bennük a kellő önértékelés képessége is, melynek eredményeként törekednek a társadalmi elfogadtatásra.

Az időskorúak szívesen vesznek részt közösségi tevékenységben, különösen akkor, ha az nem feledett szaktudásukat is igénybe veszi. Ez erősíti hasznosság tudatukat. Sokan keresnek feladatot maguknak.

- *Ebben a körben probléma ennek az aktivitásnak csekély szintű kihasználtsága.*

Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Az időskorúaknak van affinitása a környezet-, a természet védelmére, óvására és ápolására.

Az önkormányzat az élethosszig tartó tanulás lehetőségét biztosította azzal, hogy 2015. évtől elindította a városban Nyugdíjas Szabadegyetemi programsorozatát, mellyel az idős ember lehetőséget kapott/kap a még meglévő erőforrásai fejlesztéséhez, új erőforrások elsajátításához, felhasználásához.

- *E körben - az önkormányzat által indított programsorozaton kívül - számukra nyújtandó specifikus szükségleteiket kielégítő kínálat a területen jelen lévő szolgáltatók többségének felkészültsége elmarad igényeiktől.*

III. CÉLOK ÉS FELADATOK

Zalaegerszeg közepes nagyságú, kiemelkedő nagyságú infrastruktúrával rendelkező, az itt lakóknak általában – ahogy az elvégzett helyzetelemzés is mutatja -, jó életfeltételeket biztosító város. Belső közlekedési hálózata azonban átszervezést igényel, és amelynek külső megközelítését egy a jövőben mindenképpen megoldandó vasúti és közúti közlekedést egyaránt bővítő fejlesztéssel javítani szükséges azért is, hogy beruházó, befektetői oldalról a mainál még vonzóbbá váljon, s ezzel népességmegtartó képessége fokozódjon.

Jelenleg – habár ez az általános trendekkel összhangban van - egy fokozatosan elöregedő, a bevándorlásnál nagyobb elvándorlási /különösen az aktív korban lévőkre, a fiatal generációkra ható/ mutatókkal rendelkező város képét mutatja, s ez a kép jelentős ellentmondásban van az infrastrukturális mutatókkal összhangban tett pozitív megállapításokkal.

Az ellentmondás feloldása a helyben lévő továbbtanulási, szakmai tanulási lehetőségek kialakításával, a meglévők biztosításával, a munkalehetőségek bővülésével, a lakásviszonyok javításával összefüggő olyan várospolitikai kérdés, amelynek érvényesítése során azonban az idősebb korosztályok elvárásairól sem elehet megfeledkezni, e korosztályok igényeire is megfelelő hangsúlyt kell helyezni.

A városban erre megvan lakossági és a politikai törekvés és mindegyik példa a jelen koncepció elkészítésére vonatkozó igény is.

A városi idősügyi politika folytatásához az egészségügy és szociálpolitika területén a szakmai, infrastrukturális háttér adott és hatékony, e téren inkább csak gyorsabb hozzáférési /egészségügy/ korszerűsítési /gondozóházi, nappali ellátó intézmények felújítása/ és egyes részterületeken bővítési /gerontológiai ellátás, demens ellátás, átmeneti és tartós bentlakásos ellátás/ szükséglet mutatkozik.

Változást igényel az időskorúak társadalmi megítélése; javulást az idősokkal, az általuk létrehozott szervezetekkel való intézményes kapcsolattartás mechanizmusa bővítést a közösségi munkába, a környezet-, a természet védelmébe, óvásába való bevonásuk; támogatást a biztonságérzetük fokozása, egyéni biztonságuk javítása, valamint az életminőségüket javító tanulási, művelődési, kulturális, turisztikai ismeretszerzési szolgáltatások fejlesztése.

Összegezve elmondható, hogy az idősügyi koncepciót csak a városi fejlődést egészében nézve lehet megfogalmazni és értelmezni, azért mert az idősök élethelyzete elválaszthatatlan a foglalkoztatás, a szociális ellátás, az egészségügy, a lakhatás, a nyugdíjrendszer, a generációk közötti együttműködés, a kultúra-közművelődés, a biztonság és az esélyegyenlőség kérdéseitől. Az idős ügy összetársadalmi kérdés és közvetlenül a város lakosainak jelenleg csaknem egynegyedét érinti, de közvetve érdekelt abban a teljes népesség.

Az idősök aránya, mint láttuk folyamatosan növekszik.

Az idős korosztály a társadalom megbecsült tagjaként szeretne biztonságban, kiszámítható módon, lehetőleg nem magányosan élni, amely tartalmaz, a társadalom számára is hasznos életmód feltételeinek kialakítását jelenti.

Azt is látni kell, hogy a most megfogalmazott célok megoldása nem sikerülhet rövid idő alatt, ezért szükséges négy évre vonatkozó, középtávú stratégiai tervet készíteni. Mindehhez nélkülözhetetlen a szemléletváltás, valamint az idős korosztályok aktív részvétele, közreműködése is.

A fentiek alapján a Konceptió céljai *6 fő* csoportba sorolhatók:

- 1. Az idős ember, családi és társadalmi erőforrás, közösségformáló erő,*
- 2. Az idős ember tudatos gazdasági, kulturális és esetenként szociális tényező,*
- 3. Az idős ember identitását erősítő, önmegvalósító közösségei, érdekképviselői támogatása, továbbá e közösségek egy más közötti, valamint az idős emberek közötti információ-áramlásának elősegítése,*
- 4. Az idős korúak szükségleteit biztosító szolgáltatások támogatása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítésének támogatása,,*
- 5. Az idősek biztonság érzetének erősítése, biztonságának védelme,*
- 6. A mentálisan vagy szociálisan rászoruló idős emberek ellátásának biztosítása.*

III.1. AZ IDŐS EMBER ERŐFORRÁS

Az idős emberek többsége ingó- és ingatlan vagyonnal, rendszeres nyugdíj-jövedelemmel rendelkezik, de sokan vannak közülük olyanok is akik munka-, tőke nyugdíjjal -, munka- és tőkejövedelemmel, pénzbeli megtakarítással, többen pedig befektetői, vállalkozói vagyont működtetnek.

Tapasztalatuk, felhalmozott szellemi tőkájük, tenni akarásuk, meglévő munkaképességük, kisbirtoki árutermelő képességük értékes a társadalom, a család részére.

Fontos társadalom számára annak tudatosítása, hogy a családját segítő idős ember megbecsülendő érték és ez a társadalmi teherviselő képességet javító tényező.

Fontos, hogy a városi szolgáltatók, termék-előállítók számára is tudatosodjon, miszerint az időskorúak megfelelő kiszolgálása számukra a talpon maradáshoz segítő gazdasági kérdés.

Fontos, hogy az idős ember kapjon lehetőséget élettapasztalata, tudása másokkal, főképpen a fiatalabb generációkkal való megosztására, mert ez közösségformáló.

Az idős emberek teljes értékű polgárai a városnak. Szellemi, kulturális, szociális, gazdasági téren nyújtott hozzájárulásuk, családjáikat segítő tevékenységük érték a közösség számára. Az idős személyekkel szembeni megkülönböztetés, előítélet és elkülönülés káros a társadalom számára.

E körben tervezett intézkedések:

III.1.1. Megbecsültséget javító intézkedések

- Az idősek megbecsültségét rendszeresen elősegítő – egyéni példákat is bemutató – tudatformáló tevékenységek támogatása,
- A családtámogató idős ember példaképpé tételének elősegítése,
- Annak szervezése, hogy az idősek élettapasztalataikat rendszeresen megoszthassák a fiatalabb generációkkal, mert elő kell segíteni, hogy tapasztalataikat, tudásukat a fiatalabb nemzedék tagjainak hasznosíthassák,
- A befektető, a közt támogató idős ember rendszeres, nyilvános elismerése,
- Az idősek ügye, a speciális helyzetükből adódó követelmények épüljön be a fontosabb gazdasági, szociális és egészségügyi programokba,
- Az idevágó ismeretek szervezett oktatását már a korai gyermekkortól szükséges elkezdni, a korszerű ismeretközlési technikák alkalmazásával.

III.1.2. Idősek munkavállalásának támogatása

- Mind a jövedelemszerző, mind az önkéntes munkavállalás elősegítése
- „Cseresegítő rendszer” kiépítése lehetőségének felmérése, felkutatása /azokat a tevékeny, segíteni vágyó, valamely szakmában járatos időseket, akik vállalnának önkéntes segítséget azokban a háztartásokban, ahol szükség van rájuk./,
- A cseresegítő munkát támogató információs rendszer meg szervezése, amiatt hogy a szükségletek és a kapacitás találkozhasson,
- Az idősek kisbirtoki árutermelési feleslegének közfelhasználás céljára történő hasznosulásának elősegítése,
- A városfoglalkoztatás-politikája biztosítsa az idősek kedvezményes részvételi lehetőségét a továbbképző programokban; elősegítve, hogy tovább maradhassanak aktív résztvevői a társadalomnak.

III.1.3. Az élethosszig tartó tanulás lehetőségének biztosítása

- A szegregáció csökkentéséhez, az esélyegyenlőség növeléséhez hozzájárul, ha az idős ember lehetőséget kap a még meglévő erőforrásai fejlesztéséhez, új erőforrások elsajátításához, felhasználásához. Az idős emberek igénylik az új információs és kommunikációs technikák elsajátításának lehetőségét, megőrizve és szinten tartva ezzel szellemi frissességüket, tájékozottságukat, életminőségük javulását, szabadidejük hasznos eltöltését. A sikeres öregedés egyik lehetőségét jelenti a kapcsolatrendszer kiszélesítése, az információ cseréje, felhasználása. Ezáltal fokozható a hasznosság érzése, olyan kapacitások kerülhetnek felszínre, amelyek az idős ember közérzetét, életminőségét javítják. Hangsúlyos szerepe van a modern technika megismertetésének és megszerettetésének. Önkormányzati támogatásra és az oktatási intézmények partneri együttműködésére van szükség, hogy elérhető szolgáltatásokat tudjunk nyújtani számukra.
- A Szenior Akadémia működésének további biztosítása. A Nyugdíjas Szabadegyetem célja az élethosszig tartó tanulás fontossága, a szellemi frissesség, a vitalitás megőrzése, a nyugdíjas évek aktív és tudatos megélése.
- Egyéb, a mindennapi életben való eligazodást segítő képzések: mobiltelefon -használói ismeretek, pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások előnyei, hátrányai.

III.1.4. Generációk egymás közt, egymásért program kiszélesítése

- A program egyik célja a foglalkoztatás megszűnését követő passzivitás, hasznosságérzés hiányának oldása. Az idős emberek aktív részvételével megvalósul a múlt értékeinek, hagyományainak átörökítése – mesterségek, átélt történelmi események elmesélése, stb. A program nemcsak a fiatalok és idősek generációja közti távolság csökkentését célozza, hanem az idősek egymás közti kapcsolatainak erősítését is, ami válasz lehet arra az általuk megfogalmazott problémára, hogy elégedetlenek a szabadidő eltöltési lehetőségeikkel, és az emberek közti kapcsolataikkal.
- *A Zalaegerszegi Gondozási Központ keretében és szervezésben indított hozzátartozói képzések (információcsere, tanácsadás, tapasztalatcsere stb.) folytatása.*

III.2. A TUDATOS IDŐS EMBER

Az előzőekben foglalkozott a Konceptió azzal, hogy az időskorúak potenciális gazdasági, szellemi erőforrásokkal bírnak. Ennek a kérdéskörnek a másik oldala, hogy a hatalmas erőforrásnak birtokában óriási fogyasztói potenciállal, szolgáltatáshoz jutási igénnyel rendelkeznek, és amelynek birtokbavételéhez megvan a megfelelő gazdasági erejük.

Fontos városi érdek, hogy ennek kiszolgálása tisztességes, kulturált formában történjék, illetve az időskorúak pedig legyenek tisztában jogaikkal, az igénybe vett szolgáltatások fajtaival, rendeltetésével, jogsérelem esetén pedig legyen módjuk, lehetőségük a megfelelő jogi támogatásra.

E körben tervezett intézkedések:

- A termelő, az üzleti, a szolgáltató szervezetek figyelmét erre a körülményre rá kell irányítani, s egyben tudatosítani kell bennük, a nem megfelelő magatartás következmények nélkül nem maradhat, jogsérelem esetén pedig az idős ember nem marad magára; ennek a jogvédelmi rendszernek megszervezése fontos feladat,
- Elő kell segíteni – elsősorban a nyugdíjas szervezetek bevonásával -, hogy az idős emberek – megismerkedjenek a számukra nyújtott szolgáltatásokkal, azok előnyeivel és hátrányaival, az igénybevételük módjával, a szavatossági, garanciális igények érvényesítésének módjával, fogyasztói igényeik gazdasági hatásaival, érdek- és jogsérelem esetén pedig az igénybe vehető lehetőségekkel, megismerkedjenek ezek támogatott formáival.
- Elő kell segíteni a szolgáltatásokhoz /fogyasztói javakhoz/ való hozzáférésüket.

III.3. IDENTITÁS ERŐSÍTÉSE, ÖNMEGVALÓSÍTÓ KÖZÖSSÉGEK, ÉRDEKKÉPVISELETEK TÁMOGATÁSA, A KÖZÖSSÉGEK EGYMÁS KÖZÖTTI, VALAMINT AZ IDŐS EMBEREK KÖZÖTTI INFORMÁCIÓ-ÁRAMLÁSÁNAK ELŐSEGÍTÉSE

A tapasztalat azt mutatja, hogy az idős emberek sok esetben bizonytalanok saját idős koruk megítélésében, viszont erős igénnyel rendelkeznek saját közösségek, érdekképviseltek létrehozására, az abban való tevékenykedésre. E közösségek viszont – hasonlóan az idős emberekhez - az egymás közötti információ-áramlás, tájékoztatás szükségességéről beszélnek.

Az idős emberek közösségeivel való kapcsolattartásban, az információ-áramlás elősegítésében, a várost érintő társadalmi eseményekről való tájékoztatásban az előbbre lépés indokolt.

E körben tervezett intézkedések:

- Ismeretterjesztő előadások szervezésével, egyéni konzultációk lehetőségének biztosításával erősíteni kell az idős emberek identitástudatát,
- Ugyancsak ez okból is az időskorúak képviselőik révén a társadalom egyenrangú tagjaiként kapjanak részvételi lehetőséget a helyi döntések kidolgozásában, kiváltképpen azokéban, amelyek sorsukat lényegesen érintik,
- Az Önkormányzat biztosítja minden év októberében az Idősök Világnapja méltó megünneplését, - együtt a civil szervezetekkel,
- Olyan együttműködési formákat és intézményeket kell kialakítani, amelyek segítségével tartós együttes tevékenység valósulhat meg az idősebb és a fiatalabb generációk között a társadalom gazdasági, kulturális tevékenységében és a generációs szolidaritás elmélyítésében, értékeinek megőrzésében és fejlesztésében,

- Segíteni kell az idősök ügyeivel foglalkozó mozgalmak szervezését és fejlesztését, az idős személyek szerveződését, egyesületek, klubok alakítását egymás támogatására, a helyi közösségek szolgálatára. Természetes törekvésnek kell tekinteni részükről érdekvédelmi szervezetek alakítását, s részvételüket a hasonló célokat követő szervezetekben,
- Támogatni kell, hogy a helyi média lényegesen több tudományosan megalapozott, de humánus és együtt érző figyelmet szenteljen az idősödés társadalmi problémáinak, az e korosztályt érintő gazdasági, nyugdíj-, szociális ellátási és egészségügyi kérdéseknek, és egyben a korosztály képviselői kapjanak helyet a közszolgálati média műsoraiban.

III.4. AZ IDŐS KORÚAK SZÜKSÉGLETEIT BIZTOSÍTÓ SZOLGÁLTATÁSOK TÁMOGATÁSA, A SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS ELŐSEGÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A városi önkormányzat a közüzemi-, a kulturális-, a sport-, az egészségügyi és szociális szolgáltatások területén számos vállalkozás és intézmény tulajdonával rendelkezik.

Ezek a szervezetek szolgáltatásait az időskorúak is igénybe veszik és ennek során több-kevesebb szolgáltatótól több-kevesebb kedvezményt is nyújtanak az ebbe a korosztályba tartozók részére.

Az önkormányzati érdekeltségeken kívül van több olyan más szolgáltató amelyik a nála fogyasztó időskorúak részére nyújt támogatást. Így van ez különösen a közlekedés területén, ahol állami akaratból az időskorúak külön kedvezményekhez jutnak.

Mindemellett igény van arra, hogy minél több szolgáltató alakítson ki kizárólag az idősök részéről igénybe vehető szolgáltatásokat, szolgáltatáscsomagokat.

Ezeknek a szolgáltatásoknak a kialakítása támogatási lehetőségeit a város megvizsgálhatná, illetve elősegíthetné a szolgáltatóknak nyújtható kedvezmények biztosításával. A „Egerszeg Kártya” nyújtotta lehetőségek kiterjesztésével – akár szociális küszöb közbeiktatásával – megfontolást igényel ennek a kérdéskörnek a tanulmányozása.

E körben tervezett intézkedések:

- A városi tulajdonban lévő társaságoknál, intézményeknél érvényesíteni kell, hogy a kedvezőtlen gazdasági körülmények ellenére is fennmaradjon az időskorúaknak nyújtandó szolgáltatások kedvezményes köre,
- E társaságoknál törekedni kell ezen szolgáltatási kör önkormányzat általi bővítésére, esetleges szociális küszöb beiktatásával, vagy az Egerszeg Kártya lehetőségeinek kihasználásával,
- Úgyszintén törekedni kell arra, hogy a város más gazdálkodó szervezetei is, vizsgálják meg az időskorúak részére nyújtható fogyasztási, szolgáltatási lehetőségek csomagok kialakításának, illetve ezek kedvezményes értékesítésének lehetőségét, a városi önkormányzat pedig azt ehhez való viszonyát tehetné vizsgálódás tárgyává.

III.4.1. Kulturális szolgáltatások

Ebben a körben külön kérdéskör a kulturális lehetőségek biztosítása idősök számára, illetve a programokhoz, kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférésük megismertetése, a kedvezmények körének bővítése.

E körben tervezett intézkedések:

- Speciálisan az idősök részére biztosított rendezvények, szolgáltatások *szervezése*,
- a városban szervezett programokon való részvételhez és a szolgáltatások igénybe vételéhez nyújtott kedvezmények *idősök körben* történő ismertetése,

- A kedvezményt nyújtó kulturális intézmények körének bővítése, a kedvezmények mértékének növelése,
- az Idősek Honapja rendezvénysorozat további folytatása illetőleg *más*, az idősekre irányuló, részvételükkel megvalósítandó kulturális programok szervezése (pl. népi hagyományok átörökítésének, bemutatásnak lehetőségei, helytörténeti séták stb.),
- A programokra való eljutás segítése pl. önkéntesek, kollégisták bevonásával.

III.5. AZ IDŐSEK BIZTONSÁG ÉRZETÉNEK ERŐSÍTÉSE, BIZTONSÁGÁNAK VÉDELME

Az időskorúak biztonságérzetének fokozása közösségi érdek, s egyben sokrétű intézkedést igényel. Az idős lakosság a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Ezért fontos az egyéni biztonság, a saját tulajdon védelmében történő segítségnyújtás. A tapasztalatok szerint a potenciális veszélyeket illetően az idősek kevés ismerettel rendelkeznek.

A kérdéskörben a teendő intézkedéseket két főbb csoportba soroltuk, a közbiztonság és a közlekedés biztonsága területét kiemelve.

III.5.1. A közbiztonság

E körben tervezett intézkedések:

- Figyelemfelhívás az időseket fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, ezek kivédésére,
[Ennek egyik módja lehet a figyelemfelkeltő előadások, ismeretterjesztő anyagok minél szélesebb körű bemutatása, ami történhet a fiatalok – középiskolás, főiskolás korosztály közreműködésével. Információs anyagok, szórólapok, filmek készítése és alkalmazása.]
- Az időskorúak részére külön prevenciós programok biztosítása,
- A média bevonása a prevencióba,
- Szoros együttműködés szükséges a rendőrség Bűnmegelőzési csoportjával, illetőleg az önkéntes- és a kortárs segítő szervezetekkel,
- Megelőző intézkedések tétele az idősek biztonsága érdekében,
- A közbiztonság szempontjából veszélyeztetett időskorú személyek lakókörzetének felmérése, visszatérő rendőri ellenőrzésre vonatkozó program elindítása,
- „Figyeljünk egymásra” program indítása,
- Vizsgálni annak lehetőségét, hogyan alakítható ki egy – a szociális jelzőrendszeren túli – bűnmegelőzési célokat szolgáló, széleskörű, akár üzleti alapon is működtethető jelzőrendszer.

III.5.2. A közlekedés biztonságosabbá tétele

A közlekedésbiztonsági helyzet alakulását az ember, a jármű és a közlekedési környezet határozza meg.

E körben tervezett intézkedések:

- Fontos, hogy a *közlekedési színterek átalakításakor* fokozottan vegyük figyelembe a az

idősek szempontjait (pl. a reakcióidők és mozgás lassúbbá válása szükségessé teszi több járdaszívet építését a gyalogosan közlekedők szempontjából, ezzel együtt a gyalogos átkelő helyeken a jelzőlámpa biztosítson elegendő időt a biztonságos áthaladáshoz a lassabban mozgó idősek számára is.),

- Ugyanilyen fontos a *tömegközlekedési eszközök*, (pl. alacsony platójú buszok) gyalogátkelőhelyek akadálymentes megközelíthetősége,
- A tömegközlekedésben a buszok viszonylat jelző tábláinak megfelelő kivilágítása,
- A vasúti pályaudvar buszos megközelítésének javítása, és a vágányok lépcső nélküli elérhetősége szorgalmazása,
- A *gyalogos közlekedő területek* más burkolati anyaggal, színnel történő egyértelmű elválasztása, ami a gyalogos – kerékpáros, illetve motoros balesetek csökkenését eredményezheti és szerencsés lenne a gyalogos és kerékpáros zóna markánsabb elválasztása a balesetek elkerülése érdekében,
- Szükség van a járdafelületek javítására egyes városrészekben, valamint több és biztonságosabb kerékpárútra a városban.
- A közlekedésben az idősekre való nagyobb odafigyelés propagálása az utcán, és a tömegközlekedési járműveken,
- Időseket ellátó intézményeknél *jelzőtáblák elhelyezése*.

III.6. A MENTÁLISAN VAGY SZOCIÁLISAN RÁSZORULÓ IDŐS EMBEREK ELLÁTÁSA

Minden ember megbetegedhet, érheti baleset vagy sérülés. A kor előrehaladtával ennek kockázata növekszik, idősebb korban pedig nagyobb ezek gyakorisága.

Az is köztudott, hogy bár az időskorúak többsége megfelelő vagyonnal, jövedelemmel bír, mégis vannak közöttük olyanok, akiknek ez nem adatott meg, vagy nem elégséges ahhoz, hogy önmaguk ellátásáról megfelelően gondoskodni tudjanak és ezért ebben őket támogatni kell.

Az is előfordul, hogy a megfelelő erőforrásokkal rendelkező időskorú kerül olyan helyzetbe, hogy kénytelen ő, vagy családja igénybe venni valamilyen fajta, e téren működő szolgáltatást. Ezeknek az élethelyzeteknek a megoldására a város jól felkészült, egészségügyi és szociális ellátórendszere még annak ellenére is kiváló, hogy néhány – fentebb már részletezett - területen kapacitáshiánnyal küzd. Ismeretes, hogy ebben a körben különösen fontos az szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfelelő elősegítése is. A Konceptió részben erre figyelemmel külön foglalkozik az egészségügyi ellátáshoz, illetőleg a szociális ellátáshoz kapcsolható feladatok meghatározásával.

III.6.1. Az egészségügyi ellátás

III.6.1.1. Szűrővizsgálatok biztosítása, egészségnapok szervezése

E körben tervezett intézkedések:

- Az érzékszervek (hallás, látás) továbbá vizelet, vércukor, vérnyomás, EKG, csontritkulás, tüdő, daganatok (pl. emlő-, méhnyak-, vastagbél-, végbél, bőr és prosztatata szűrés stb.), pajzsmirigy, stb. vizsgálatok szervezése és programokon való részvétel ösztönzése,
- Szűrővizsgálatokon túl felvilágosító előadásokat tartása az életkori sajátosságokról, gondokról, betegségekről, tünetek felismeréséről (népszerűsítés előadássorozaton túl kiadványok, helyi újság vagy honlapon történő terjesztése),
- Főiskolás hallgatók bevonásával gyógytorna lehetőségének biztosítása az idősek klubjaiban.

III.6.1.2. A már meglévő szolgáltatási formák kapacitásbővítése

E körben tervezett intézkedések:

- Elsősorban azoknak a szolgáltatásoknak az erősítése szükséges, amelyek lehetővé teszik az idős ember saját otthonában való ellátását.
Mindez a költséghatékonyságon túl fontos tényező
 - az időskori függetlenség minél hosszabb ideig történő megőrzésében (még akkor is, ha ez az egészségi állapotból adódóan csak korlátozott mértékben tud megvalósulni),
 - a pszichés állapotromlás megakadályozásában,
 - a meglévő társas kapcsolatrendszer fenntartásában, mert a kedélyállapot, a társas kapcsolatok megőrzése nagy szerepet játszik a további pszicho-szomatikus tünetek, betegségek kialakulásának megelőzésében.
- Az orvosi kezelésen túl fontos a rendszeres szak- és alapápolási feladatok ellátásának biztosítása,
- A gondozási tevékenység további támogatása, mert ez összehangoltan, tervezetten működik a város egész területén és fontos szerepet játszik az ön-ápolási kapacitások bővítésében.

III.6.2. Szociális szolgáltatások

III.6.2.1. Idősek Gondozóházának korszerűsítése

Az itt tervezett fejlesztések közvetetten hozzájárulnak ahhoz, hogy az érintett intézmény célcsoportjához tartozó sérülékeny társadalmi csoport társadalmi aktivitása, életminősége javuljon, és a helyi közösségben való aktív részvétele növekedjen. A projekt átfogó célja az intézmény költséghatékonyabb fenntartása, a minőségfejlesztés az akadálymentesítés, a szolgáltatások minőségi javítása. A fejlesztések eredményeképpen az intézmény fizikai akadálymentesítése megoldott lesz, biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget. Ezenkívül a fűtés- és világítás korszerűsítéseknek köszönhetően jelentős energiát takarít majd meg az intézmény, melyeket eszköz- és tartalomfejlesztésre fordíthat.

E körben tervezett intézkedés:

- Az idősek életminőségének javítása miatt az épület korszerűsítése, a nyílászárók cseréje, a fürdőszobák és lakóterek felújítása, az ápolást segítő eszközök beszerzése, a teljes körű akadálymentesítés, valamint az épület tetőszerkezetének cseréje.

III.6.2.1. A nappali ellátást biztosító intézmények rekonstrukciója és tárgyi feltételek javítása

E körben tervezett intézkedések:

- Pszichiátriai és szenvedélybetegeknek nappali ellátást biztosító **Szociális Klub** fűtésrekonstrukciója, villanyvezetékek, nyílászárók cseréje, szigetelés, belmagasság csökkentése,
- Az időseknek, valamint a demenseknek nappali ellátást biztosító **Landorhegyi Klubban**

- nyílászárók cseréje, külső szigetelés, tetőcsere, udvari épület felújítása,
- Az időseket ellátó *Andráshidai Klubban* fűtésrekonstrukció, főbejárat akadálymentesítése,
- Az időseket ellátó *Belvárosi Klubban* nyílászárók cseréje, szigetelés. akadálymentesített vizesblokk kialakítása.

A jelzett fejlesztések a **TOP 6.6.2-15 azonosítószámú „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése”** tárgyú pályázatban rendelkezésre álló 200.000 eFt-ból az elkövetkező években kerülnek megvalósításra.

IV. A KONCEPCIÓ HATÁSAINAK VIZSGÁLATA

Az Idősügyi Konceptió feladatainak végrehajtása, hatásainak a társadalmi körülményekkel való egybevetése megköveteli, hogy maga a Konceptió is folyamatos társadalmi és intézményes figyelem előtt történjen, időről-időre sor kerüljön a benne foglaltak áttekintésére, felülvizsgálatára.

E körben tervezett intézkedések:

- Az Idősügyi Konceptió rendezett formában történő nyilvános hozzáférhetősége biztosítása,
- A Konceptió végrehajtása, hatásainak figyelemmel kísérése az Idősügyi Tanács közreműködésével, és rajta keresztül az időskorúak szervezeteinek bevonásával,
- A Közgyűlés előtti évenkénti beszámolás kötelezettségének előírása.

Zalaegerszeg, 2016. június 16.

ZÁRADÉK

A Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptióját Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2016. év június 16. napján hozott/2016. (VI.16.) számú határozatával elfogadta.

Balaicz Zoltán
polgármester

Mellékletek

1. sz. táblázat

A zalaegerszegi szociális ellátórendszer 2016. év

Szolgáltatások/ Ellátások	Szolgáltató/ Intézmény neve	Fenntartó
Étkeztetés	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Házi segítségnyújtás	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Házi segítségnyújtás	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
Házi segítségnyújtás	Mandulavirág Fogytékkal Élők Református Gondozóháza	Magyarországi Református Egyház
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Támogató szolgálat	Dániel Református Támogató Szolgálat	Magyarországi Református Egyház
Támogató szolgálat	MMSZ Sorstárs Támogató Szolgálat	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Támogató szolgálat	Fogyatékkal Élők Támogató Szolgálat Zalaegerszeg	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete
Támogató szolgálat	Kolping Támogató Szolgálat	Kolping Oktatási Szociális Intézményfenn-tartó Szervezet
Közösségi ellátás	Pszichiátriai Betegek Közösségi Ellátó Szolgálat	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete
Közösségi ellátás	Szenvedélybetegek Közösségi Ellátó Szolgálat	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete
Közösségi ellátás	Újrakezdés Alacsony-küszöbű Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása	Baptista Tevékeny Szeretet Misszió
Családsegítés	Zalaegerszegi Család- és Gyermekjóléti Központ	Zalaegerszeg Önkormányzata
Utcai szociális munka	Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete
Időskorúak nappali ellátása	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Fogyatékos személyek nappali ellátása	Mandulavirág Fogytékkal Élők Református Gondozóháza	Magyarországi Református Egyház
Hajléktalan személyek nappali ellátása	Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete

Szolgáltatások/ Ellátások	Szolgáltató/ Intézmény neve	Fenntartó
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Szenvedélybetegek nappali ellátása	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Időskorúak gondozóháza	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Fogyatékos személyek gondozóháza	Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza	Magyarországi Református Egyház
Hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása	Hajléktalanok Átmeneti Gondozási Központja	Magyar Vöröskereszt Zala Megyei Szervezete
Idősek otthona	Zalaegerszegi Gondozási Központ	Zalaegerszeg, Kispáli, Nagypáli Önkormányzata
Idősek otthona	Integrált Szociális Intézmény	Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság
Idősek otthona	KOSZISZ Zalaegerszegi Idősek Otthona	Kolping Oktatási Szociális Intézményfenn-tartó Szervezet
Fogyatékos személyek otthona	Mandulavirág Fogyatékkal Élők Református Gondozóháza	Magyarországi Református Egyház
Fogyatékos személyek otthona	Integrált Szociális Intézmény	Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság
Pszichiátriai betegek otthona	Integrált Szociális Intézmény	Szociális és Gyermekevédelmi Főigazgatóság
Pszichiátriai betegek lakóotthona	Levendel László Otthon	Esthajnal Alapítvány

ÉTKEZTETÉSBEN RÉSZESÜLŐK MUTATÓSZÁMAI

Ellátottak száma 2014. december 31-én:	456 fő
2015. december 31-ig új felvételek számának alakulása:	109 fő
Ellátásból kikerültek számának alakulása:	90 fő
2015. december 31-én ellátottak számának alakulása:	474 fő

Zalaegerszeg

- helyben fogyasztással vagy elvitellel:	228 fő
- szállítással:	236 fő

Kispáli

- szállítással:	6 fő
-----------------	-------------

Nagypáli:

- helyben fogyasztással vagy elvitellel:	1 fő
- szállítással:	3 fő

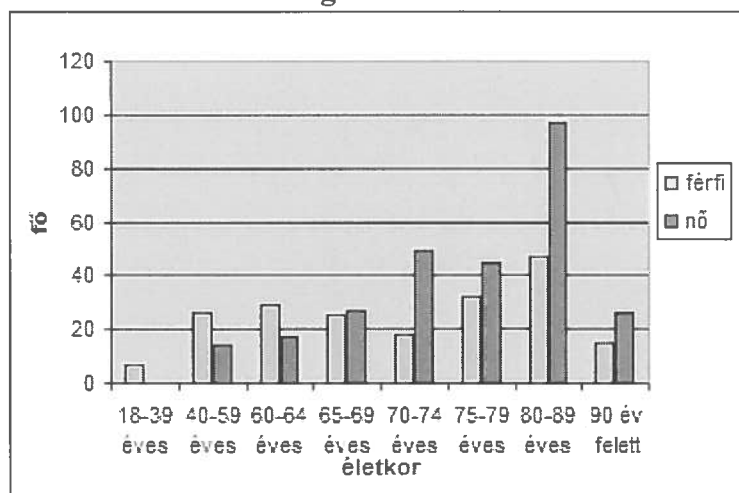
Étkeztetésben részesülők megoszlása

Ellátási körzet	Ellátottak száma
Szociális Klub	16
Landorhegyi Idősek Klubja	62
Andráshidai Idősek Klubja	21
Kistérség	9
Repeta	80
Belvárosi Idősek Klubja	46
Belváros elvitel + szállítás	240
Összesen:	474

Helyben fogyasztja vagy elviszi	229
Lakásra szállítják	245

Ellátottak nem és életkor szerinti megoszlása

	férfi	nő
18-39 éves	7	
40-59 éves	26	14
60-64 éves	29	17
65-69 éves	25	27
70-74 éves	18	49
75-79 éves	32	45
80-89 éves	47	97
90 év felett	15	26
összesen	199	275

Étkeztetésben részesülők számának összehasonlítása

	2012	2013	2014	2015
Ellátottak száma	482	476	456	474
Ebből lakásra szállításra	243	345	233	245

Étkeztetésben részesülők megoszlása szociális rászorultság alapján

Életkora miatt étkeztetésben részesül (65 év feletti)	381
Egészségügyi állapota miatt étkeztetésben részesül	93

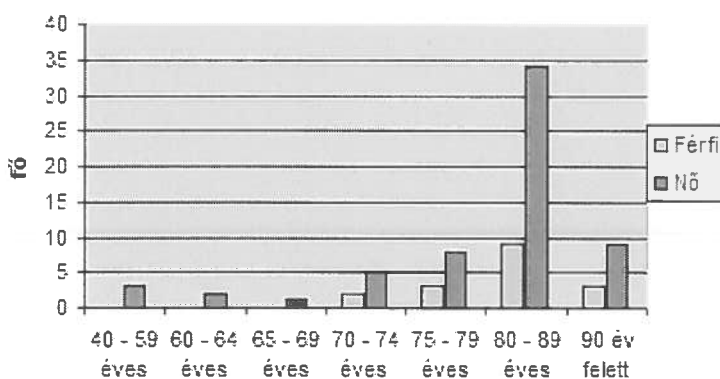
Egészségügyi állapota miatt étkeztetésben részesülő nem szerinti megoszlása	
férfi: 62 fő	nő: 31 fő

HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSBAN RÉSZESÜLŐK MUTATÓSZÁMAI

Ellátottak száma 2014. december 31-én:	81 fő
2015. évben ellátásba vettek száma:	46 fő
2015. évben ellátásból kikerültek száma:	48 fő
Ellátottak száma 2015. december 31-én:	79 fő
Ebből: területi gondozott	68 fő
Nyugdíjasházi gondozott	11 fő

Ellátottak kor és nem szerinti megoszlása

	Férfi	Nő
40 - 59 éves		3
60 - 64 éves		2
65 - 69 éves		1
70 - 74 éves	2	5
75 - 79 éves	3	8
80 - 89 éves	9	34
90 év felett	3	9
Összesen:	17	62

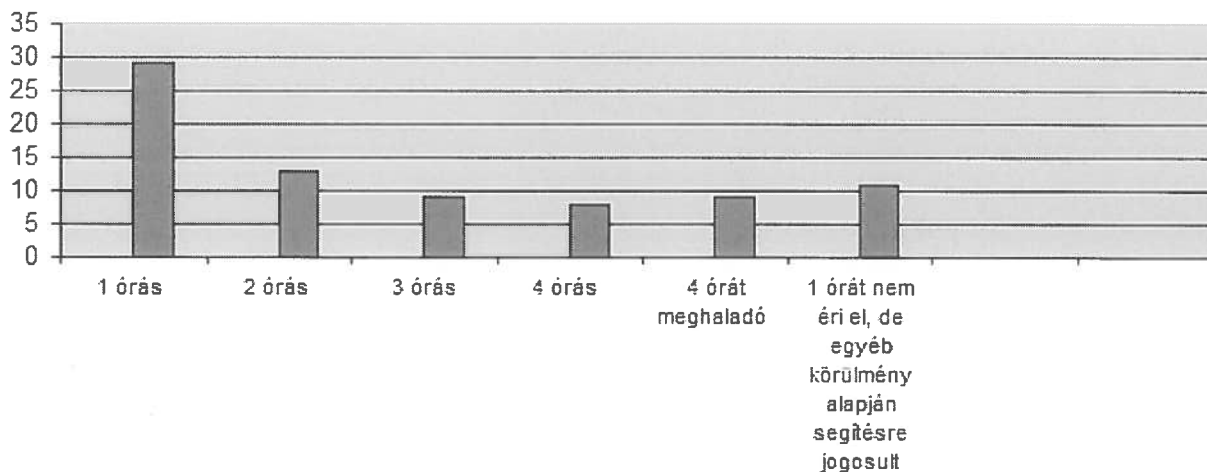

Gondozottak számának összehasonlítása

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ellátottak száma	71	66	78	77	81	79
Területi gondozott	57	52	58	61	64	68
Nyugdíjasházi gondozott	14	14	20	16	17	11

Házi segítségnyújtásban részesülők gondozási szükséglet szerinti megoszlása

Gond. szüks.	1 órás	2 órás	3 órás	4 órás	4 órát meghaladó	1 órát nem éri el, de egyéb körülmény alapján segítségre jogosult
fő	29	13	9	8	9	11

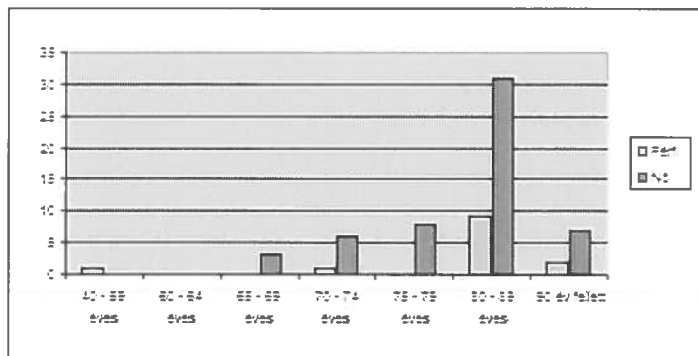
4.sz.melléklet

JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSBAN RÉSZESÜLŐK MUTATÓSZÁMAI

Jelzőkészülékek száma:	66 db
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők száma 2014. 12. 31 - én	69 fő
2015. évben ellátásba vettek száma:	19 fő
2015. évben jelzőrendszeres házi segítségnyújtásból kikerülők száma:	20 fő
2015. december 31-én ellátásban részesült:	68 fő

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők kor és nem szerinti megoszlása

	Férfi	Nő
40 - 59 éves	1	
60 - 64 éves		
65 - 69 éves		3
70 - 74 éves	1	6
75 - 79 éves		8
80 - 89 éves	9	31
90 év felett	2	7
Összesen:	13	55

Segélykérések számának alakulása

	éles	téves	készülékkihelyezés+próba
január	2	1	10
február	6	2	6
március	4	1	
április	4	1	2
május	8	4	1
június	1	7	3
július	5	2	1
augusztus	2		2
szeptember	3	1	1
október	3	2	1
november	3	1	3
december	3	1	1
összesen:	44	23	31

A segélykérések oka

Elesés	14
Betegség, rosszullét	28
Krízishelyzet	1
Higiénés szükséglet miatt	1
Téves riasztás	23
Egyéb okok (próba, új készülék kiszereleése)	31

Az eset megoldása

Beszélgetés, megnyugtató	6
Gyógyszeradás saját gyógyszerből	2
Házi- vagy ügyeleti orvos hívása	4
Mentőhívás	2
Gondozás: pelenkacsere, mosdatás, felsegítés, folyadékpótlás	30
Téves riasztásról meggyőződés	22
Egyéb	32

Az ellátottak szociális rászorultság szerinti megoszlása

2015. 12. 31-én

Egyedül élő 65 év feletti	53
Egyedül élő súlyos fogyatékos	1
Kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti	13
Kétszemélyes háztartásban élő súlyos fogyatékos	1
összesen	68

Az ellátottakból házi segítségnyújtásban is részesülők száma: 16 Fő

IDŐSEK KLUBJA MUTATÓSZÁMAI

Ellátottak száma 2014. december 31-én:	101
2014. évben ellátásba vettek száma:	19
2014. évben ellátásból kikerültek száma:	20
Ellátottak száma 2015. december 31-én:	100

Klubtagok számának összehasonlítása

Időszak	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Klubtagok száma (fő)	119	107	103	102	101	100

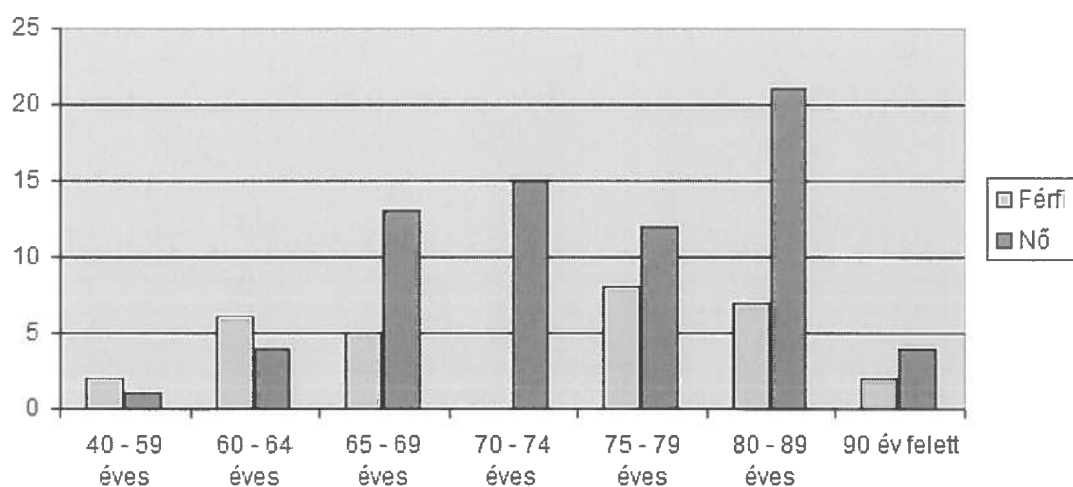
Megjelent klubtagok számának alakulása

Időszak	Klubtagok száma december 31-én (fő)	Napi átlag megjelentek száma (fő)
2010	119	90
2011	107	81
2012	103	82
2013	102	81
2014	101	79
2015	100	

Az ellátottak nem és kor szerinti megoszlása

	Férfi	Nő
40 - 59 éves	2	1
60 - 64 éves	6	4
65 - 69 éves	5	13
70 - 74 éves		15
75 - 79 éves	8	12
80 - 89 éves	7	21
90 év felett	2	4
Összesen:	30	70

Az ellátottak nem és kor szerinti megoszlása

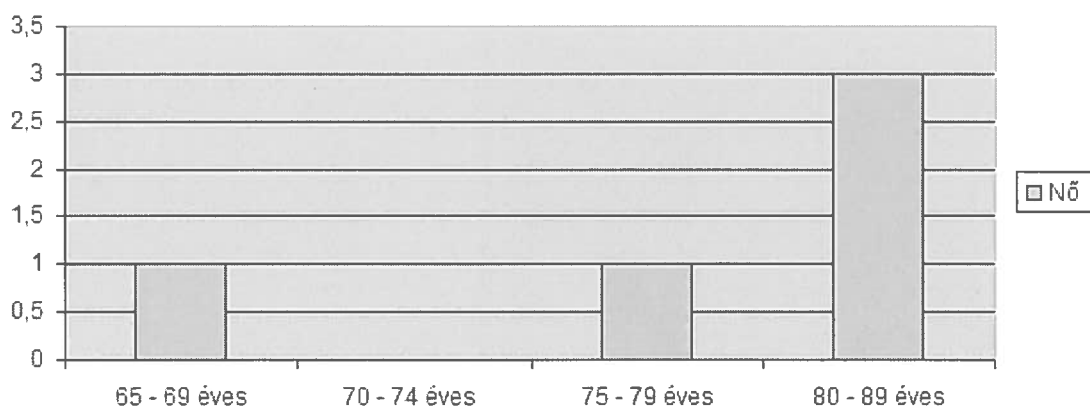
DEMENS SZEMÉLYEK NAPPALI ELLÁTÁSA MUTATÓSZÁMAI

Ellátottak száma 2014. december 31-én:	5
2015. évben ellátásba vettek száma:	7
2015. évben ellátásból kikerültek száma:	7
Ellátottak száma 2015. december 31-én:	5

Ellátottak kor és nem szerinti megoszlása

	Férfi	Nő
65 - 69 éves		1
70 - 74 éves		
75 - 79 éves		1
80 - 89 éves		3
Összesen		5

Ellátottak életkor szerinti megoszlása

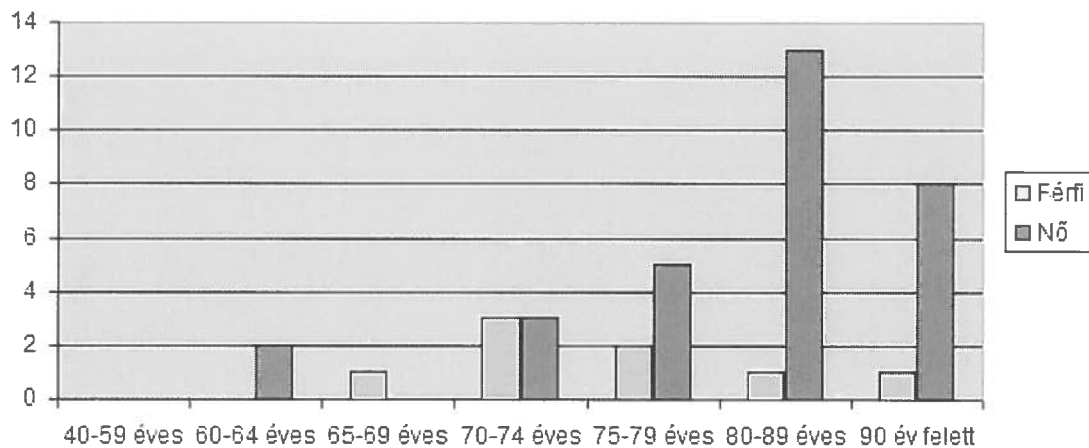
	Demencia foka		
	Súlyos	Középsúlyos	Enyhe
Férfi	-	-	-
Nő	-	5	-
Összesen	-	5	-

Idősek Gondozó Háza mutatószámai

Ellátottak száma 2014. 12. 31 - én	43 fő
2015. évben felvettek száma:	36 fő
2015. évben az ellátásból kikerültek száma:	40 fő
Ellátottak száma 2015. 12. 31 - én	39 fő

Ellátottak nem és kor szerinti megoszlása

	Férfi	Nő
40-59 éves		
60-64 éves		2
65-69 éves	1	
70-74 éves	3	3
75-79 éves	2	5
80-89 éves	1	13
90 év felett	1	8
Összesen	8	31

/

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gondozása megszűnt	33	19	30	16	28	21
Tartós intézménybe került	13	13	15	15	19	13
Elhunyt	11	17	13	13	15	6
Összesen:	57	49	58	44	62	40

Várakozók számának alakulása

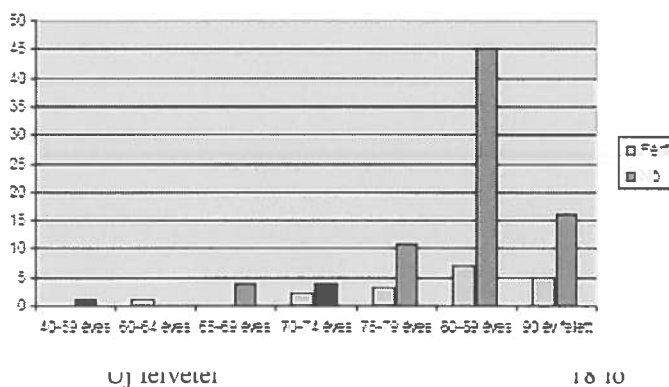
Év	Várakozók száma
2010	38
2011	43
2012	53
2013	44
2014	70
2014	70
2015	76

Idősek Otthona mutatószámai

Ellátottak száma 2014. 12. 31 - én	99 fő
2015. évben felvettek száma:	25 fő
2015. évben megszűntek száma:	25 fő
Ellátottak száma 2015. 12. 31 - én	99 fő
Ebből:	
Demens ellátottak száma 2014. december 31-én:	28 fő
2015. évben felvettek száma:	12
2015. évben megszűntek száma:	13
Ellátottak száma 2015. 12. 31 - én:	29 fő

Az ellátottak életkor és nem szerinti megoszlása

Életkor	Férfi	Nő
40-59 éves		1
60-64 éves	1	
65-69 éves		4
70-74 éves	2	4
75-79 éves	3	11
80-89 éves	7	45
90 év felett	5	16
Összesen:	18	81

Az új felvétellel felvettek (18 fő) várakozási ideje:

3 hónapnál kevesebb:	4
3-5 hónapja:	1
6-11 hónapja:	2
1-2 éve:	6
3-4 éve:	4
5 éve vagy régebben:	1

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Önellátó	6	2	8	5	3	10
Részből önellátó	27	32	29	30	37	28
Önellátásra képtelen	63	63	62	64	59	61

Év	Várakozók száma
2010	107
2011	118
2012	127
2013	161
2014	150
2015	167